

ob mint 100. Az
tja Krakko. A
rói-órara nőnek.
a víz Voovidin
óban a helyzet
tsacs és Star
osok víz alá ju
nagy részével

atlan?

a jelentése sze
rab Abdul Med
Arlosoroffot

Telor távirati
hogy Stavsky
egtelen bizonyi
ban az irány
Medschid és
te meg dr. Ar
lentj Stavsky
meretes, Abdul
k gyilkosság
házban a víz
alta az Arlo
ésőbb azonban
b kihallgatása
is azt mon
és Rosenblatt,
vették rá őt
A jeruzsálemi
mást látta be
halálra ítélte.
ban került fe
a Telor pro
zonyul úgy lé
tó az ügyben.
oda, sem a pa
sítik meg a
al közlünk.

z püspök
kischer
madásai

us 18. A Tem
Glondys, a ro
ség püspöke a
a bukaresti
szóm a német
obacher és az
15-i számában
ellen és azt rá

zerlejes

us 18. Az új
lius 23-án he
bankjegy igen
oly király ké
kgyekkel együtt
egyekkel, míg
vonják onnan.

ság". Egy hir
ny, kokain. A
n. Kapható az
a az összeg és
ldésével

DO

b regénye,
pítése. — Egy
és halála —
ag felegvára.
ac szenzációja
0 lej. Megren
osztálya utján.
restetek.

Laphadé
on L. Fog

Taxa postala
plátóe in num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél
évre 600, egészévre 1200 lei. Kés
zletre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 24 dollár. Hír
détékek díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bannagi
asidóság egyetlen napilapja. Cik
keink utannyomását csak a for
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZÉK-POLITIKAI LAP

Bérmontolias
leveleket nem
fegadunk el.
Késiratok
megérkezési és visszaküldési szab
váltásunk. Főszerkesztő dr. Márton
Hrnó. Felelős szerkesztő János
Forenc. Bukaresti szerkesztő Mát
szegi Hrnó. Str. Matei Milu 1.

Ara 5 lej

Szombat, 1934 július 21.

5694. ÉV
AB 9.

XVII. ÉVF.
161. SZÁM.

Meggyanusított purifikátorok

A Skoda-botrány filmje kérelhetetlen gyorsasággal pereg tovább a parlamenti vizsgálóbizottság előtt.

Válószerű, hogy a főkérdés: mennyit és kinek adott a Skoda a 15 milliárd lejes szerződés aljírásáért, minden változásra szerint kiderítetlen fog maradni.

Ezt mondotta a bizottság előtt Mirto volt közlekedésügyi miniszter is, tagja annak a kormányknak, amely a Skoda-szerződést aláírta s tagja a bizottságnak, amely Prágába utazott, hogy a Skoda-művek vezérigazgatójától a sámban részesezők listáját megkapja.

Fejelenül fogtak hozzá a nyomozáshoz — mondotta Mirto. Egy ügyes vizsgáló bíró 48 óra alatt világosságot derített volna a kérdésre.

Ez az alkötm azonban nem jön vissza többé.

A parlamenti vizsgálóbizottságot ez a kérdés nem is igen látszik nyugtalanítani. A liberálisok képezik a bizottság többségét és a feltejt kérdések irányá, a kihallgatott informátorok hovatartozása bizonyítja, hogy a bizottság legelső feladatának azt tekintti: a nemzeti parasztpárt és különösképpen Maniuhoz közel álló személyek bűnösségét kideríteni.

Ez is csökkenl természetesen a bizottság tekintélyét és a közvélemény bizalmát a vizsgálót objektívitasával szemben.

A tegnapi tárgyaláson azonban egyéb is történt.

A bizottság egyik legaktívabb tagja, Iurcan, a nemzeti parasztpárti kormány volt igazságügyminisztere, aki időközben önállóította magát és pillanatnyilag a „radikális parasztpárthoz” címzett alkulat vezetője.

Nos, Madgearu kétségbevonta Iunian, nak a jogát, hogy a purifikátorok között foglaljon helyet. Es elmondta, hogy Iunian egyetlen jogi tanácsért 3 millió lej vitt fel a nagylelkű Skoda-cégtől. Abban az időben, midőn Iunian még a nemzeti parasztpárt tagja volt Amikor tehát a Skoda-ügy nagylelkűségének határozott politikai okai is lehettek.

Iunian tagad, Madgearu viszont bizonyítani kíván.

Hogy ez a bizonyítási eljárás milyen eredménnyel fog végződni, azt pillanatnyilag nem lehet tudni.

Annj azonban bizonyos, hogy ilyen körülmények között a neveltségébe kell hogy fusjon a vizsgálóbizottság munkája. Meggyanusított purifikátorokkal nem lehet világosságot teremteni egy ilyen, a politikai világ erkölcsi arculatára olyan különös fényt vető ügyre.

A nemzeti egység délibábja

Néhány hónappal ezelőtt, a Slavisky-botrány által felkavart zűrzavarban, a jobb és baloldal tüntetéseinek harszaja közepette, Franciaországban ugynevezett nemzeti egységkormány alakult.

Ebben a kormányban a legellentétebb elemek: szélsőjobboldaliak, nacionalisták, polgári radikálisok és részben szocialista pártemberek azzal az akarással vállaltak szerepet, hogy megteremtik a pártközi békét és konszolidálják az ország gazdasági és morális felborulás felé tendáló életét.

Erről a kényszerű barátságról két nappal ezelőtt kiderült, hogy nem egyéb kutyaméska barátságnál.

Tardieu, a szélsőjobboldal éppoly ravasz, mint elvetemült tagja, a Slavisky-botrány kivizsgálása kiküldött bizottság előtt olyan éles támadást intézett a saját kormányában résztvevő radikális szocialisták egyik volt vezető politikusa ellen, mintha nem is kollegáiról, hanem legálabb ellenfeleiről lenne szó.

Tardieu vallomása, bármilyen felháborító és bármilyen politikailan volt is, mégis értékes bizonyossága annak, hogy az ugynevezett nemzeti egység kormánya — fából vaskarika s magának a nemzeti egységnek, mint olyannak elképzelése — délibáb, amely után csak a történelem

Ma hirdette ki döntését a jeruzsálemi fő-törvényszék

Jeruzsálem, július 20. (Az Uj Kelet tud.) A jeruzsálemi ítélőtábla mára tüzte ki az ítélethirdetést Abraham Stavsky felelőssége ügyében. Az ítélet elé hatalmas érdeklődéssel tekintett nemcsak a Jisuv, hanem az egész világ zsidósága. Mint ismeretes, a palesztinai nyomozhatóságok dr. Chajim Arlosoroff tragikus halála után a revizionista unió terror szervezeteinek tagjaira irányította a gyanút és a jeruzsálemi törvényszék két revizionistát: Abraham Stavskyt és Meir Rosenblattot vonta felelősségre dr. Chajim Arlosoroff meggyilkolása miatt. Rosenblattot, akit a gyilkosság tényleges elkövetésével vádoltak, bizonyítékok híján felmentette a törvényszék, míg Abraham Stavskyt, aki a vád szerint a tettestárs szerepét töltötte be, halálra ítélték.

Az ítélet világszerte hatalmas feltűnést keltett. A revizionista unió nagy

szabású akciót indított be Stavsky kiszabadítása érdekében és ehhez később a jisiv rabbikara is csatlakozott. A jeruzsálemi tábla ma hirdette ki döntését, amely szerint a törvényszék halálos ítéletét megsemmisíti és Abraham Stavskyt bizonyítékok híján a gyilkosságban való bűnrészesség vádjára alól felemteti. Tudósítónk távirati jelentése nem tesz említést arról, hogy az ügyész megfellebbezte a táblai döntést. Aligha valószínű azonban, hogy a londoni legfőbb semmitőszék az ítéleten változtatna és így azt jogerősnek lehet tekinteni. Az ítélet általában megnyugtatólag hatott a zsidó közvéleményre, utána azonban még mindig válasz nélkül marad a cionista mozgalom sajtó kérdése: ki ölte meg tehát 34 éves korában a cionista szervezet zseniális kvalitásokkal megáldott vezérét: dr. Chajim Arlosoroffot?

Ausztriában lejárt a robbanóanyagok büntetlen beszoigáltatásának határídeje, de a terrorcselekmények nem szűntek meg, sőt fokozódtak

Bécs, július 20. Lejárt a robbanóanyagok büntetlen beszoigáltatásának határídeje. Ennek ellenére az első 24 órában a terrorcselekmények megelénkultnek mondható. Brezeng közelében a vasúti sínek ellen kísérletek meg robbantási merényletet, Innsbruck közelében a Hafelacker pályaudvar padlásán felrobbant bomba okozott pánikot, Lustenauban a hazafias front házának egyik helyiségében explodált a pokolgép és a légnyomás még a szomszédos házak ablakait is bezuza. Az osztrák főváros II. kerületében robbanás egy telefonfülkét rongált meg sulyosan, a III. kerületben pedig egyik iskola közelében három személy sulyosan megszebe-

sült bombaexploszió következtében.

Ugyancsak a III. kerületben a rendőri lovaglóiskola előterében is bomba robbant, amelynek szilánkjai 2 személyt sulyosan, egyet könnyebben megszebesítettek. A tettes ismeretlen.

Bécs, július 20. A bécsi törvényszék egyik rögtönítelő bírósági tanácsa tegnap hét nemzeti szocialista ügyét tárgyalja akit az azzal vádoltak, hogy Münchenből Ausztriába nagymennyiségű robbanószert szállítottak. A hét vádlott között van két nő is, mégpedig egy irodakísasszony és egy pincérnő. Ez az első eset, hogy nők állnak rögtönítelő bíróság előtt.

igazi hajtőerőit nem ismerő, vagy félreismérő emberek futnak.

Különösképpen egy demokratikus rendszerben hasonlít délibábüzéshez a nemzeti egység keresése, amely lényegében a faszizmus és főleg a nemzeti szocializmus „szmekörébe” tartozik s amelynek „megvalósítása” esakis terrorral s a szabadságjogok teljes leltírásával érhető el, legálabb is látszatra.

A mai felbomló, gigantikus problémákat görgető korszakban, amelynek méhében új világok vajudnak, elképzelhetetlen a nemzeti egység megvalósítása. Elképzelhetetlen pedig azért, mert a nemzetek külső egységén belül élő tömegek létérdekéi homlokegyenest ellenkezőnek a válság és a világrkrisz nyomorát nem érző frakciók érdekeivel, amelyek saját politikai szervezeteiken keresztül igyekeznek mindhalálig védelmezni azt, ami az ézszerűség és a magasabbrendű erkölcsi szempontjából immár védelmezhetetlen.

Napjainkban az egyes nemzeteken belül és nemzetközi viszonylatokban is, az emberek többségének érdeke nem azonos többé annak a kisebbségnek érdekeivel, amely a maga túlzó nacionalista jelszavaival igyekszik félrevezetni azokat, akik gyöngye öntudatuknál fogva még félrevezethetők.

Eppen ezért meddő kísérlet az, hogy az egyes nemzeteken belül a farkasok és a bárányok politikai, kulturális és gazdasági érdekei közös nevezőre legyenek hozhatók.

Ezt a felismerést a francia példa igazolja legjobban s fogja igazolni nemcsak Franciaországban, hanem rövidesen Angliában is.

Az egymással politikai és gazdasági érdekek tekintetében szemben álló pártok számára tehát nincs más lehetőség, mint a harc — s a harc kimenetelétől várni a problémák átmeneti vagy stabil megoldását.

VILÁG TÖKRÉ

A „tarthatatlan” Einstein-elmélet

Néhány nappal ezelőtt az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy egy Carvallo nevű francia fizikus a „Revue Scientifique” című tudományos lapban tanulmányt tett köze, amelyben azt igyekezett bizonyítani, hogy a korszakalkotó Einstein-elmélet, vagyis az ugynevezett relativitási teória elméleti alapja tarthatatlan-ná vált.

Carvallo a tanulmány megjelenése után intervjuban is megerősítette azt az állítását, hogy az újabb kísérletek megcáfolták a fény sebességének állandóságáról szóló einsteini feltevést. Ennek következtében szerinte — megdőlnék azok az Einstein-féle következtetések is, amelyek a „józan észsel” ellentétben állnak.

Carvallo nyilatkozatával kapcsolatban alkalmunk volt Románia egyik legkiválóbb fizikusával beszélgetni Einstein elméletének „tarthatatlan” voltáról.

A kiváló fizikus a következő érdekes nyilatkozatát adta ebben a tudományos kérdésben:

A relativitás elmélete a fény sebességének állandóságából indult ki. Az amerikai Michelson és Morley tudvalevően kísérleti uton arra az eredményre jutott, hogy a fény sebessége ugyan az, akár a föld forgása irányában, akár ezzel ellenkező irányban mérik. Nyilvánvaló, ha a fény sebessége ugyanolyan sebesség volna, mint valamilyen mozgásban lévő tárgy sebessége, akkor például a földünk keletre eső fényforrásból elindult és felénk száguldó fény sebességének kisebbnek kellene lennie, mint a földünk keletre eső fényforrásból elindított és felénk száguldó fény sebességének.

Füjdünk ugyanis nyugatról kelet felé mozog, ennél fogva az első esetben saját sebességével távolodik, a második esetben ugyancsak saját sebességével közeledik a fényforrás felé. A fény sebességének tehát az első esetben kisebbnek, a második esetben nagyobb-nak kellene lennie. Ennek ellenére Michelson és Morley számtalan kísérletet bebizonyította, hogy a fény sebességének nagyságát a föld mozgása nem befolyásolta. E kísérletek oly szabatosok voltak, hogy alig lehetett bennük kételkedni.

Einstein ezek a kísérletek győzték meg arról, hogy a fény sebessége valamely egészen különleges valami a mindegyben. Állandónak kell lennie, sőt ez az egyetlen állandó, határozott. Minden más relatív.

Igen messze vezetne még csak laikus módjára is elmondani hogyan jutott idáig Einstein. Elég az hozzá, hogy a relativitás elmélete... nem került szembe a Newton féle klasszikus fizika törvényével mint ahogy hipni szokták.

Csak módosította és kiélesítette ezeket a törvényeket.

A klasszikus film törvényével itt a földön pompásan kijövünk, józan eszünk sehol sem jtközik beléjük, de ha a mindenség méreteivel dolgozunk, akkor már a relativitás tan eleresz köszörült törvényeit kell alkalmazni s itt a következő változások ötlenek sze-

münkbe, jobban mondvá józan eszünk be":

1. Egy testről ugyanolyan joggal lehet azt állítani, hogy nyugalmi állapotaiban van, mint azt, hogy mozog.

2. Két különböző helyen levő megfigyelő ugyanazt a távolságot különböző zónák fogja találni.

3. Két különböző helyen levő megfigyelő az ugyanabban az időben és bizonyos időtartam alatt lejátszó eseményt különböző időben s különböző időtartam alatt lejátszódnak fogja észlelni.

4. Ha az anyag bizonyos foku sebességét ér el, energiává válik. Viszont, ha az energia elveszíti sebességét, anyaggá válik. Anyag és energia tehát egy és ugyanaz.

Még sok egyéb következik a relativitás elméletéből s ez a sok egyéb — különösen az, amely a különböző sebességgel utazó s különböző kort elérő objektusokról szól — erősen arcuverte a „józan eszt.”

Ne most már úgy okoskodnak, hogy ha az alapot kihuzzuk az Einstein-elmélet alól, akkor az egész elméletnek kártyavárként kell összedölnie. Ha bebizonyítják, hogy a fény sebessége nem állandó, akkor a relativitás-elméletből levont következtetések sem maradhatnak meg.

Mirhelson és Morley óta igen sok ilyen kísérletet végeztek. E kísérletek közül több arra az eredményre jutott, hogy a Michelson—Morley féle megállapítás nem volt szabatos. Először is a fény sebessége nem állandó. Egyszer kisebb, másszor nagyobb. Másodszor más a fénysebesség, ha a föld forgásának irányában halad s más, ha ellenkező irányban halad. Különösen az amerikai Miller professzornak a, Wilson-hegyen végzett kísérletei keltek felhívást.

Nem lehetetlen, hogy ezek az újabb kísérletek csakugyan bebizonyították, hogy Michelson és Morley tévedett. Elvégre kísérleti eszközeink folyton finomodnak s az emberi szem újabb és újabb momentumokat vesz észre. De azt jelenti-e ez, hogy maga a relativitás elmélete is összedől?...

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a tudományunk számos olyan megdöntött tételnek látszó tétele van, amelyet végtelenül laza, vagy éppenséggel hibás alapon építettek fel. Így például Sadi-Carnot, a hőtan híres, második törvényét egy nagyon is kétséges s kétséges képtelenségnek bizonyult gondolatból vezette le. Azért ez a második törvény még ma is a fizika legragyozóbb kincsei közé tartozik. Descartes nem állította-e a fénytörés törvényét olyan alapokra, amelyek mai szemmel nézve bizony nagyon törékenyek voltak?...

Eppen így, akár állandó a fény sebessége, akár nem, kétségtelen például, hogy a Merkur napközelségének változását a relativitás-elméletből levont következtetéssel a lehető legpontosabban meg tudjuk magyarázni. Olyan pontossággal állмыenről a klaszikus fizika nem is álmodhatott. Az energia és az anyag egyvoltából levonható egyenlettel már laboratóriumban is dolgoztak. Rupp berlini professzor technikailag alkalmazta s ezzel a tétel helyességét igazolta. Az idő, tér és mozgás relativitása matematikailag ki-művelt gondolkodás előtt annyira nyilvánvaló, mint az egyszerű ember számára a kétségkéte. S éppen ilyen nyilvánvaló az a sok haladás és megismerés is, amelyre a relativitás-tan segítségével szert tettünk az atomok birodalmában és a csillagok és ködfoltok végtelennek látszó világában.

Mínderre a megismerésre pedig az alaptettek szert, miáltal folyton bizonyították, hogy a relativitás-tan képtelenség. Mert hiszen nem Carvallo az első, aki Einstein fölött meghuzta a lélekharangot. Néhány évvel ezelőtt egy testes kötet jelent meg, melynek ez volt a címe: „Hundert Gelehrten gegen Einstein“ (Száz tudós Einstein ellen) És azóta majdminden negyedikben „bebizonyítják”, hogy a relativitás tan agrvém. Nem olyan-e ez, mintha egy kulcsról folyton azt derítenék ki,

SELECT MOZGÓ

FEHÉR APÁCA

mélyen megindító film, főszerepekben: HELENE HAYES és CLARK GABLE. Műsoron kívül a legújabb Mickey Mauss.

hogy rossz, haszontalan, nem ér semmit s ezalatt ez a kulcs egymásután nyitná ki a legbonyolultabb zárat?

Persze, ebből még nem szabad azt következtetni, hogy az Einstein-elmélet elmélyülése a relativitás tanát is éppen úgy ki fogja köszörülni és finomítani, mint ahogy 30 évvel ezelőtt Einstein a Newton-féle fizikát rólé-

sebbre fente. De egy elmélet s a belőle levont következtetések összeomlását kissé bajos megállapítani, csak azért, mert kiinduló pontjához kétségek férnek.

A fény sebességét még néhány százezer körüli sebességgel megmérhették, de ezalatt a relativitás elmélete szünet nélkül termékenyítőleg hat majd a kutatásra.

Negyvenegy új légitájt állít fel Anglia a következő évben

Baldwin szerint az egész világon megindult a fegyverkezési verseny

London, július 20. Az angol alsóház ülésén Baldwin helyettes minisztereinek azzal indokolta meg a kormány felfegyverkezést célzó elhatározását, hogy a világon megindult a fegyverkezési verseny s Anglia sem tévovázhat tovább, Anglia a következő öt évben 41 új légitájt állít fel. Ezek közül 33 a szigetország védelmét fogja ellátni, úgyhogy az összes szigetországi légitájtok száma 75-re fog emelkedni a program végrehajtása utáni időpontban.

Helsinki, július 20. Mannesheim

finn marsall, a legfelsőbb finn haditánc elnöke, aki végignézte Angliában a legutóbbi légi hadgyakorlatokat, viszályra került a finn fővárosba s elragadtatással nyilatkozott az angliai légitájtok gyakorlatain látottakról.

Varsó, július 20. A lengyel hadiflotta két torpedórombolója Unruh ellen tengernagy parancsnoksága alatt július 24-én többnapos tartózkodásra Lenjngrádba érkeztek. Az ellentengernagy és a hadihajók tisztjeinek egy részét Moszkvát is meglátogatja ez alkalommal.

Tardieu tegnapi vallomása megbontotta a francia kormány egységét

Lemondásra készülnek a radikális szocialista miniszterek. Gyanús körülmények között ütött ki a dijoni rendőrség, ahol a Stavisky-iratok egy része volt

Párizs, július 20. Tardieu tegnapi vallomása után a radikális szocialista miniszterek minisztertanács összehívását kérték, amely a Tardieu által provokált incidenst legyen hivatalosan tisztázni. Valószínű, hogy nem tudnak olyan megoldást találni, ami kielégíti a radikális szocialista pártot, melynek végrehajtóbizottsága intézkedni fog, hogy a pártból kikérült miniszterek mondjanak le. A miniszterek egy része azonban kérni fogja az ügy jövő minisztertanácsra való elhalasztását, hogy Doumergue, ki jelenleg Tournefeuilleben tölti szabadságát, elnökölhessen.

A nagy francia lapok reményüknek adnak kifejezést, hogy Tardieu vallomásának igazságtalmai el fognak ülni és a pártok közötti fegyverszünet tovább fog tartani az ország érdeke kivanja ezt és ez fölötté áll minden személyi és pártérdeknek.

Párizsi jelentés szerint a dijoni rendőrség épületében tíz pusztított. Az irattár egyrésze is megsemmisült. Elpusztultnak a Prince törvényszéki tanácsos elleni gyilkosság nyomozati iratai is, amely ügy, mint ismeretes, a Stavisky-botrány ügyével volt kapcsolatos.

Dr. Gara Ernő társasnyaralási akciója:

Konstanciái nyaralás második csoport, a főszezonra: 1934 augusztus hó 1-től 14-ig!

A nyaralás teljes programja

Indulás: augusztus 1-én 21.22 perckor a 42-ös számú gyorsvonattal a eluji állomásról. (A vidékiek csatlakozása ehhez a vonatához történik. A vonatkülön szakaszában a bejelentkezett vidékiek számára is számozott helyet tartunk fenn.) Erkezés: Bukarestbe augusztus 2-án reggel 8.50 perckor. Elszállás Splendid szállodában. (Ketten kétágyas szobában.) Ékezés Splendid szálló éttermében, reggeli és ebéd. Vacsora a Piccadilly terrasán.

Bukaresti külön program: „Egy éjszaka Bukarestben” — Bukarest főváros éjleli életének megtekintése, színházak, varieték, bárók meglátogatása és egyéb látványosságok. Autókon. A program ára 180 lej. Részvétel nem kötelező.

Indulás Bukarestből: 3-án reggel 7.30 perckor a 91-es számú gyorsvonattal. Erkezés Konstancába 11.7 perckor.

Konstancában autókarakóknak várnak az állomáson és ezekkel személyek s csomagok

beszállítása a Hotel Palaceba. Egy óra pihenés után a Hotel Palaceba éttermében ebéd. Délután három órakor autókarakókkal a Mamaia strandra megyünk. Hat óráig fürdés. Autókarakókkal vissza a szállodába. Vacsora. Szabad program. Kaszinóba utasaink belépőjegy nélkül mehetnek.

Augusztus 4-től 14-ig, a következő napokban programok magyarázatában így alakulnak:

Reggeli után autókarakókon a Mamaia strandra megyünk. Fürdés délután fél 2-ig. Utána vissza: Hotel Palaceba, ebéd. Délután a pihenő órák után, naponta programok. A kikötő, Konstancia és nevezetes ségeinek a megtekintése. Egyik délután tengeri sétahajozás. Megbeszélés szerint többször úgy fog történni, hogy kívánatra a Mamaia strand éttermében ebédelünk, hogy a fürdőzés idejét meghosszabbítsuk.

Külön kirándulás: a tengerparton yé-

gig Mangaliára. A kirándulás díja száz lej.

Elszállás: ketten kétágyas szép szobákban. Minden igényt kielégítő kiszolgálás. Ékezés: reggeli kávé, vaj, sütemény. Ebéd és vacsora három fogásos. Table d'haut rendszerű kiszolgálás, bőséges és változatos. Külön igények, mint diétikus koszt, stb. kielégíthetők. Minden figyelemre méltó panasz azonnal orvosoltatik a rendezőség által.

Gyógyfürdők: a strandfürdön kívül a tengerparti gyógyfürdő utasaink számára féláru kedvezménytel igénybe vehető. Járátóránként.

Gyermekek részvétele: gyermekek, négy éves korig, akik szüleikkel együtt laknak és étkeznek, semmit sem fizetnek, négy éves kortól 10 évesig az ellátástért félárát, gyermek, 4—10 éves korig vasúti jeggyel együtt összesen 2200 lejűt fizet, 10 éven felül teljes ár.

Részvételi díjak: Clujtól—Clujig, vasúti költséggel, az egész időre szóló teljes ellátással, a külön kirándulásokon kívül, az összes kirándulásokkal, naponta a strandra ki és beszállítással, fürdővel, borral, valókával és összes mellékkel együtt személyenként 3580 lej, ebben a főszezonban, amikor egyénileg 4—5000 lejert sem lehet a Palaceban pensiót kapni. A mi csoportjaink mellett a legelőkeltebb individualis kiszolgálás.

Aki saját maga váltja meg vasúti jegyét, az 600 lejjel kevesebbet fizet! Összesen 100 személy vehet részt.

Jelentkezési határidő július 25-ig.

Jelentkezéseket felvesz az Uj Kelet kiadóhivata: str. Baron L. Pop 10.

Harmadik csoport indulása, ugyanilyen feltételek mellett augusztus 15-én, vissza augusztus 29-én!

Házkutatást tartottak a saarbrückeni „német front” munkaközvetítő irodájában. Berlinből jelentik: A DNB saarbrückeni jelöltje szerint a nemzetközi kormánybiztoság rendelkezése alapján házkutatást tartottak a fakultatív munkaközvetítő irodában, ahol a német front székel. A házkutatás a távirati iroda szerint nagy méltatlankodást váltott ki a lakosságban, amely uccai tüntetést rendezet és a nemzeti himnusz énekelve, tiltakozott. A rendőrség kiürítette az uccákat. A német sajtó támadja a kormánybiztoság intézkedését és pártossággal vádolja Machts biztot.

JÓ KÖZÉRZET,

életkedo, az egészség jele; ROSSZ közérzet idegesség, igen g, akran rendetlen széklei következményei

Amikor valaki reszkedvü, ingerlékeny, azt szokták róla mondani, hogy „székrekedése van”. Ez a kifejezés annyira általános, hogy azzal jellemzik a rosszkedvü, ingerlékeny, haragos embert — és teljes joggal! Mindenki ismeri a székrekedés kellemetlen következményeit, de kevesen vannak, akik a legelső tünetnél küzdenek ellene. A mérges anyagok teljes és könnyű kiválasztása az egészség fő kelleke. A belek azonban nem teljesíthetik kellő mértékben és mindenkor kötelességüket, de az

ARTIN

megerősíti a beleket, arra készíti őket, hogy fájdalommentesen, természetesen válasszák ki a mérges anyagokat.

Ára: Lei 20.— 33.— 88.—

Ujabb

Már kiadott intézkedése

Bucaresti—Bukar Kelet tud.) A konstancái különböző intézkedések, amelyek a Banka Nationala-ét, hogy a kom adotti engedélyek minnek tekintetnek szágokra nézve, Lengyelországot, mint Amerikát. E felvilágosítások nem érinti azokat a személyeket, amelyek, va, illetőleg, amelyek, lehetőséget az a kompenzációk és tus elsőjég eszközhetővé fogja tenni.

Ezzel szemben kes körök a behoz-ra irányuló intézkedni, még azon a amelyekkel szembe delmi mérlege al kompenzáció köte eddig árut import intézkedések káros az ország amugyis kedelmi tevékenys- ból kompenzáció a ia) szemben érvény azon megszorított kontingentál beh- vényben vannak.

A kompenzáció a román ipar és ke- tette magáévá, me az importőröknek magukra; a minis- kez, hanem a pia felelő mennyiségű kompenzációk pró- elegendő áldozat h- őket, hogy ne im- abszolút szükségű- gyiségben.

Az érdekelt kör- ben nyugtalanítják perspektívája. A megsemmisítése é- vari fog előidézni uizmusbán. Elteki megsemmisítések- és jogi következm- gük után. Az újabb következményeit, aki tisztában van a működésének m- rendszer a kövek kereskedő, vagy- akar behozni küll engedélyt kér az- majd kompenzáci- valamely exportó- állapotás megkö- penzációs prémi- tartozásra hitelle- séges ez a műve- kívánt behozatal- olyan exportort- az összegre exp- közvetítő vállalat- porőröket és így- a kompenzációs- ténik fordítva is- hogy egyetlen n- lájára, illetőleg- be árut.

A fenti műve- vannak a pénz le- folyószám-ahite- biztosítja az exp- tos teljesítéséről. örök közötti mű- ra kötetnek le- három—hat hó- teremett, amely- portör, mint az- szerzéséről. Ezen- kötik le aztán- portör, mint az- Az ügylet lik- sos formája a k-

Ujabb megszorító intézkedések fenyegetik Románia külkereskedelmét

Már kiadott kompenzációs engedélyeket semmisít meg a Banca Nationala. A Jegybank intézkedése rendkívül súlyos helyzetbe hozta a külkereskedelemben érdekelt vállalatokat

Bucaresti-Bukarest, július 20. (Az Uj Kelet tud.) A kormány és a Banca Nationala különböző intézkedéseket fogantottak, amelyek újabb akadályokat gördítenek a behozatal és általában az ország külkereskedelme elé. A különböző vállalatok és érdekviseletek átiratot kaptak Banca Nationalától, amelyben értesítik őket, hogy a kompenzációs behozatalra adott engedélyket augusztus elsejével sem miszt tekintetnek az összes európai országokra nézve, kivéve Németországot, Lengyelországot, Csehszlovákiát, valamint Amerikát. Eltekintve a helyről nyert felvilágosítások szerint ez az intézkedés nem érinti azokat a kompenzációs engedélyeket, amelyek részben már végre hajtották, illetve amelyekkel kapcsolatosan az árukivitel, amely a behozatalra jogos és lehetséges ad, már megtörtént. Minden kompenzációs engedély alapján augusztus elsejéig eszközölt árukivitel tehát lehetővé fogja tenni a megfelelő behozatalt.

Még jobban megszorítják a behozatalt

Ezzel szemben tény az, hogy az illetékes körök a behozatal újabb megszorításra irányuló intézkedéseket készítenek kiadni még azon államokkal szemben is, amelyekkel szemben Románia külkereskedelmi mérlege aktív, tehát ahonnan a kompenzáció kötelezettsége nélkül lehetett eddig árut importálni. Ezek a megszorító intézkedések károsan fogják befolyásolni az ország amugyis lecsökkentett külkereskedelmi tevékenységét. Az ezen országokból kompenzáció útján ártörtént behozataltal szemben érvényesíteni fogják ugyanazon megszorító intézkedések, amelyek a kontingentál behozattal szemben érvényben vannak.

A kompenzáció útján való behozataltal a román ipar és kereskedelem főleg azért tette magáévá, mert ennek keretén belül az importőröknek nem kellett tartaniuk magukat a minisztériumi rendelkezésektől, hanem a piac szükségleteinek megfelelő mennyiségű árut hozhatnak be. A kompenzációs prémium fizetése amugyis elegendő áldozat hozatalára kényszerítette őket, hogy ne importáljanak árut a piac abszolút szükségleteit meghaladó mennyiségben.

Mit fog jelenteni az újabb megszorítás

Az érdekelt körök rendkívül mértékben nyugtalanítják az új megszorítások perspektívája. A már kiadott engedélyket megsemmisítése érthető módon súlyos zavart fog előidézni a kereskedelmi mechanizmusban. Eltekintve attól, hogy ezek a megszorítások behálhatatlan gazdasági és jogi következményeket vonhatnak maguk után, az újabb megszorítások súlyos következményeit az tudja tisztán látni, aki tisztában van a kompenzációs rendszer működésének mechanizmusával. Ez a rendszer a következőkben áll: valamely kereskedő, vagy iparos bizonyos árut akar behozni külföldről. Az illető először engedélyt kér az ügyelet lebonyolítására, majd kompenzációs megállapodást köt valamely exportőrrel, akinek már a megállapodás megkötésénél kifizeti a kompenzációs prémiumot és a fennmaradó tartozásra hitellevelet ad. Két okból szükséges ez a művelet. Tegyük fel, hogy a kívánt behozatal értéke tízmillió. Nehéz olyan exportőrt találni, aki éppen erre az összegre exportálna árut. Valamely közvetítő vállalat tehát egyesíti az exportőröket és így összpontosítja magánál a kompenzációs műveletet. Ugyanez történik fordítva is. Több importőr összeáll, hogy egyetlen nagyobb árukivitel számájára, illetőleg annak fejében, hozzanak be árut.

A fenti műveletek feltétlenül kötve vannak a pénz letétbe helyezéséhez, vagy folyószám-ahitel megnyitásához, amely biztosítja az exportőrt a szerződések pontos teljesítéséről. Az importőrök és exportőrök közötti műveletek hosszabb terminusra köthetnek le. A kereskedelmi gyakorlat három-hat hónapos megállapodásokat teremtett, amelyek biztosítják ugy az importőr, mint az exportőr a deviza megszerzéséről. Ezen megállapodások alapján kötik le azután ügyleteiket ugy az importőr, mint az exportőr.

Az ügyelet likvidálásának egyik szokásos formája a következő:

Miután sok külföldi vállalat más feltételek mellett nem hajlandó dolgozni Romániával, az importőrnek gyakran ki kell fizetnie a devizát, mielőtt az áru külföldről elindítótta. Ennélfogva az importőr vagy az exportőr, vagy a közvetítő vállalat, vagy valamelyik bankhoz fordul, amely az importőr által megnyitott folyószámla-hitel alapján és a minisztérium által megadott elvi engedélynek megfelelően előlegezi az importőrnek külföldi devizában három, vagy hathónapos terminusra azt az összeget, amely a külföldről behozandó áru ellenértéképpen lefizetendő. Ez a művelet ennélfogva lebonyolódik már hónapokkal azelőtt, hogy a külföldről behozott árut kompenzáló árukivitel megtörtént volna.

Mint hogy pedig az egész művelet valamely devizakereskedelemben feljogosított bank égisze alatt történik, amely viszont garantálja a Banca Nationalával szemben

a kivételből származó deviza legalább 25 százalékának átadását, a kompenzációs műveletekből kifolyólag oly sorozatos kötelezettségek származnak, amelyeknek láncát csak nagy veszteségek és áldozatok mellett lehet megszakítani.

Szakkörökben éppen ezért felteszik a kérdést: a már megadott engedélyket megsemmisítése esetén mi fog történni a sok kereskedelmi és pénzügyi művelettel, amelyek a folyamatban lévő kompenzációkat kísérik? Mi fog történni az importőröknek adott devizaelőlegeiből származó kötelezettségekkel?

Szakkörök ilyen körülmények között indítva érzik magukat arra, hogy megfelelő lépéseket tegyenek a kormánytól, a tervezett megszorító intézkedések elejtésére, különösképpen pedig a kiadott engedélyket megsemmisítésének visszavonására.

A szociális és pénzügyi felfordulást előre érző német löke óriási arányú gyémántvásárlásokba kezdett Londonban

John Simon megbélyegezte Göbbels rágalmaival. Cáfollják, hogy Papan puccsot kísérelt volna meg

London, július 20. A Cityben szokatlan élénkség tapasztalható a gyémántpiacon. Megjegyzik, hogy 1921 óta, amikor a német értékek áresése követtezett be, nem fektettek be annyi német tőkéet gyémántokba, mint most. Ez a piac valóságos barométer, mely előre jelez bizonyos szociális és pénzügyi bukákat.

Egyidejű jelentés szerint tegnap este az alsóházban egyik képviselő kérte a brit kormány intervencióját Göbbels kijelentéseire vonatkozólag, mely szerint az angol újságírók elferdítették a legutóbbi eseményeket. Simon külügyminiszter feleletében hangsúlyozta, hogy az angol tudósítók tekintélye fölötté áll ilyen vádaknak és így közvetve visszautasítja Göbbels állításait.

Berlinből megcáfollják azokat a híreket, hogy Papan államcsínyt kísérelt volna meg és azokat a híreket is, hogy ellenpuccsot akartak elkövetni. Berlinben rend van.

Bécs, július 20. Több lap közlései szerint von Papan, aki jelen pillanatban már éppen semmi hatáskörrel sem rendelkezik, az utóbbi hetekben már legálább hatszor fordult Hitlerhez az iránt, hogy Hindenburggal fogadtassa el lemondását. A kanclár nem hono- rálja Papan távozását, mert nem akarja, hogy nyilvánosságra jusson a konzervatív jobboldal és a közte felmerült ellentét. A névleges helyetteskanclár több ízben megkísérelte azt is, hogy Hindenburg elé jusson személyesen, de titokzatos kezek meg- hiúsították mindannyiszor ezt a szándékát is.

Ötvenezer ember vált hajléktalanná Lengyelországban

Krakó zsidónegyede elpusztult, Varsóban közvetlen veszedelem előtt áll a zsidó lakta városrészt. Észak-Bukovinában és Bánátban árvíz pusztít

Cluj-Kolozsvár, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Negyven nappal ezelőtt megnyitlak az ég csatornái és nap-nap után hatalmas záporosok és zivatarkok szakadtak le Európától Ázsiáig, ugyszólván minden országra. A negyvennapos esőzés megduz- zasztotta a folyókat és soha nem látott mértékben dagasztotta fel a hegyipatakokat. Valóságos özönvíz zúdult a világra 1934 júliusában, az emberek tízezerei váltak hajléktalanná, halottak százaai veszték el az áradatban és az egyszintenciák sokaságát tette tönkre az utóbbi évek legbor- zalmasabb elemi csapása.

Száz halott a lengyel árvíz nyomán

Maj jelentéseink még mindig nem adják teljes képét annak a pusztulásnak, amelyet Lengyelországban végeztek a ki- áradt folyók. Krakóban a környéki vá- rosokban és falvakban, négy-öt megye egész területén minden termés elpusztult.

Házak omlottak össze, az emberek tízezrei maradtak hajléktalannak.

A borzalmas pusztításnak eddigi becslés szerint legalább száz áldozata van. Az ár-

vízpusztított családok háztetőknél húzódtak meg, ott már napok óta várják, hogy a kormány segélycsapatai élelmet hozzanak számukra.

A segélycsapatok azonban nehezen közelíthetik meg az árval elöntött földeket. Repülőgépek cirkálnak a rettenetes látványt nyújtó területek fölött és csomagokban dobálják le az élelmet a kiéhezett lakos- ságnak. Az áradat borzalmas pusztítást végzett az állatállományban.

Az elöntött falvak lakói az istállókból ugyszólván egy állatot sem tudtak kimen- tenni. A szennyes áradatban napok óta el- ragadt állatok és emberek hullái, butor darabok, mezőgazdasági gépek, kerítések, esőrök romjai usznak.

Egyre pusztít Lengyelországban az ár

Az árvízveszedelem az utóbbi huszon- négy órában ugyszólván semmit sem esőkent. A kisebb folyók és patakok apadtak ugyan, de a Visztula állandó emelkedés- ben a legnagyobb rétegekben tartja a varsói lakosságot a kormányintézkedésre

a város periferiáin megkezdtek a lakások kiürítését. Varsó zsidó negyede közvetlenül az árvízveszedelem előtt áll.

Krakóban is

a zsidó lakta negyedeket öntötte el elsőnek az ár.

Ezer és ezer zsidó kiségszintencia pusztult el az áradat következtében.

Krakóban az árvíz okozta károk 15 millió zlotyra rúgnak. Az áldozatok számát pontosan nem állapították meg még. Nagy meglepetést keltett, hogy Teodor Dalahan tábornok 10 tagu családja a hullámokban lelta a halálát.

Varsó, július 20. A Visztula középső folyása mentén a helyzet még fenyegető. Varsónál a vízállás még csak ma éri el a kulminációs pontot. Műszaki csapatok a gátak megerősítésén dolgoznak. Attól tartanak, hogy a védelmi intézkedések ellenére nem lesz elkerülhető a partmenti területek víz alá kerülése. A délengyel-országi árterületen az árvíz kezd visszahúzódni. A hajléktalanok száma meghaladja az ötvenezret. Az elsodort vasúti hidak helyreállítását munkálatai teljes erővel folynak.

A romániai árvíz pusztításai

Romániában az árvíz katasztrófa méretei egyre nőnek, a esütővíz esti újabb felhőszakadások több helyen a már amugyis megduzzadt folyók áradását idézték elő. Északbukovinában Storozineti, Câmpulung és Csernovie megyékben több száz hektár földet az áradat elborított. Nagyon sok állatot sodort el az áradat. A régi vidékeken számos helyen a villámcsapások okoztak szerencsétlenségeket.

Cetateja Albában három gyermeket agyonsújtott a villám. Krajóvában villámcsapás egy épületet rombolt szét és a szomszédos Sopotá község- ben hét parasztot, akik egy fa alá menekültek, súlyosan megsebesített a villám.

Galacban apró bogarak tömegei esett az esővel

Galacban az esővel együtt apró bogarak ezrei estek. Óriási tömegben zuhan- tak ezek a rovarok a városra, ami külön- sen tudományos körökben okozott fellá- zást, mintegy egészen ritka természetű tümemény.

Hasonlóképpen veszélyes méreteket öl- tött az árvíz a Bánátban. A Berzava ki- öntése következtében Resicán egész város negyed került víz alá. A 96-ik gyalogez- redet kirendelték a veszélyeztetett vidék- re segélynyújtásra. Az összes vetéseket tönkretette az ár. Több haláleset történt az árvíz következtében, az áldozatok szá- márt tíze becsülik. A hajdani esendörör- re beható a víz. A katonák rögtönzött esónakon menekültek el az épületből.

Mandzsuriában is

London, július 20. Észak Mandzsuri- ában az árvíz katasztrófa egyre széle- sebb méreteket ölt. A termés 40 száza léka elpusztult. Az éhínségtől fenyege- tett, kétségbeesett lakosság sorából mind többen verődnek újra bandákba, amelyek tagjai vonatokat, autóbuszok- kat s az árvíz által elkerült falvakat támadnak meg és fosztanak ki. Mand- zsuria déli kerületeiben is teret nyer- nek az árvizek. A hatóságokhoz érke- zett jelentések szerint legalább két- ezer személy életét veszítette a nagy gyorsasággal a lakott helyekre rátört áradatban.

A nyugateurópai hóhullám

Míg Kelet Európában mindenütt ár- víz katasztrófa dühöng, Nyugaton ab- normális hőségről érkezik jelentés.

Berlin, július 20. Ma volt az év ed- digi legnagyobb hősége Berlinben. Óra- kon át 33 fokot mutatott arnyékban a hőmérő. A birodalom több pontjáról jelentettek hasonló magas hőmérsékle- tet csak nyugaton és délen volt kevés- bé meleg. Pénteken a maximum 30 fok körül lesz.

London, július 20. Ankarából jelen- tik: Anatólia déli részében egy hét óta tűrhetetlen hőség uralkodik. Adaná- ban napok óta 41 fok a déli hőmérsék- let arnyékban. Az utóbbi napokban a kerületben nyolcvan hóguta-halálzás volt. Elrendelték, hogy a köztisztvíz- jék hivatalos órája 4 órakor kezdőd- jék s délelőtt 11-kor, a nagy hőség be- állta előtt véget érjen.

SPORT

Augusztus 1—25 között általános futballtilalom Romániában

BUCURESTI BUKAREST. július 20. A Labdarugó Szövetség, mint minden évben, ezúton is négy hétre tartó futballtilalmat rendel el. A tilalom augusztus elsejével kezdődik és tart augusztus 26-ig. Ezen időn belül mindenféle labdarugó mérkőzés tilos, kivéve azokat a nemzetközi mérkőzéseket, amelyeket a tilalom érendelése előtt kötöttek és amelyeket ezen határidő előtt a szövetség engedélyezett. Vonatkozik ez elsősorban a bécsi Admira-köztársaságra, melynek mérkőzése augusztusra szólnak.

Nem lesz Balkán-Kupa 1934-ben?

Bucuresti Bukarest, július 20. A athéni Balkán-kupa versenyek ezúton úgy állnak nem lesznek meg. A görög szövetség értesítette a bolgár és jugoszláv szövetséget, hogy nem hajlandó a versenyek dátumát megváltoztatni, minthogy a rendező szövetség diszkrecionális jogát képezi a versenykiírás és annak dátuma. Erre az értelem lépésre a jugoszláv és bolgár szövetség azzal válaszolt, hogy nem vesz részt az athéni mérkőzéseken. A Balkán-kupa tehát román-görög mérkőzéssé redukálódott. Ha Románia szintén vissza nem lép közben...

A BÉCSI HAKOAH GYULAFEHÉRVÁRON 2:2-es félidő után 4:2 arányban győzött az Unirea ellen. A mérkőzés mind végig durva volt, a bécsi csapat tagjai inkább testi épségükkel, mint a labdával törődtek. A gólokat Reich (2), Ehrlich I és Donnenfeld, illetve Radu és Petri lőtték. A csapat elutazott Marosvásárhelyre.

A magyar folyambajnokságot tegnap 7 és fél kilométeres dunai szakaszon 23 női és 79 férfi úszó részvételével rendezték meg. A verseny sikerére jellemző, hogy a távot 93 versenyző uszta végig. A férfiak közül a bajnokságot Halasi Olivér nyerte meg 56 perc 35 mp-es idővel. 2. Bozsi UTE. 3. Hazai-Hanzelmann MTK. 4. Párhók UTE. 5. Győji UTE. A nőgyógyorok győztese Szily Ilonka lett: 56 perc 58 mp-es kitérő idővel.

Sfera után, akit az U a Venusnak engedett át, Dobosan is megvált az egyetemi csapatól. Dobosan — mint már hírül adtuk — a resicai UDR-ben fog a jövő évadban játszani.

Az Eszaki Liga közgyűlése augusztus 5-én lesz Kolozsváron.

Az Universitatea a vasárnap NAC elleni mérkőzése után hétfőn Szatmáron az Olimpia CFR-rel, kedden Nagybányán a Phoenixszel játszik. Mindkét mérkőzést a bukaresti Radulescu vezeti.

Plánicska — a világ legjobb kapusa. A sokoilmi Idrottszövetség intervjuját közlő Zamoatól, a spanyol válogatott csodakapustól, aki a többek között kijelentette, hogy a világ legjobb kapusa a cseh Plánicska.

A szabadkai SzAK futballcsapata július 28 és 29-én Brailában vendégszerpel a Victoria és a Franco-Román csapatai ellen. A két meccsért a vendégek 30.000 lej-t kapnak.

Uj orosz 5000-es rekordot futott Znamenski 15:04.1 mp-cel. Diszkoszvetésben 43.75-re, hármassúlyban 14.24-re javították a sovjet rekordját.

Weselyk, a Rapid volt válogatott csapata Franciaországba, a Mulhouse csapatához szerződött.

Az Admira-Sparta Középeurópa Kupa revánsmérkőzés ma lesz Párizsban.

Kik képviselik Romániát a Davis Kupában? A teniszszövetségnek hatalmas fejtörést okoz, hogy kiből állítsa össze Románia csapatát, amely Berlinben a németek ellen kell mérkőznie a Davis Kupáért. A rendelkezésre álló játékosok közül Réji jelenleg akadályozva van az elutazásban, Pouffeinek pedig jobbkarja egy rugbymérkőzés alkalmával kificamodott és még nincsen rendben. Marad tehát Botez, Hamburger, Schmidt és Segall. A válogatóversenyen, amelyet július 25—27-én bonyolítanak le, nehéz dolga lesz a szövetségnek.

Csajjapolás

fontos. Ezért a fogpaszta választásánál nem szabad közbönsnek lennie. Igazán jó és célszerű a fogápolása **NIVEA FOGPASZTÁ**-val. Lágy, könnyen habzó, egészen csodás ízű, ápolja és kíméli fogait s a leheletét tisztítja és üdíti. Csak elsőrangú nyersanyagok és innen a nagy hatás.

Csak

LEI
22.-

a nagy tubus

Beiersdorf & Co. S.A.R.L., Brassó

KÜZGAZDASÁG

A kontingentálási rendszerrel az ország gyáriparát ért sérelmek orvoslását kérte a nagyiparosok küldöttsége Teodorescu minisztertől

Bucuresti Bukarest, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt a kereskedelem és iparügyi minisztériumban értekezést tartottak, melyen Teodorescu miniszter előkölt és a következők vettek részt: Constantin Georgescu miniszteri ültőt kár. Penescu Kertsch az Iparosok Országos Szövetségének alelnöke, Mircea vezérigazgató, Max Auschnitt resicai bányai igazgató, Margulius a buhusi posztógyár vezérigazgatója, Piesanescu a Columbia Rt. vezérigazgatója, stb.

Az értekezleten az ipari delegáció egy memorandumot terjesztett elő, mely aprólékosan foglalkozott a kontingentálási rendszer alkalmazásával a harmadik évadban rámutatva arra, hogy a kormánynek legutóbbi intézkedései a behozatalt husz százalékos redukcijával kapcsolatban, sérelmesek az ország iparjára. Rámutattak

együtt arra is, hogy a Banca Nationala deviza korlátozása képtelenné teszi az ipar munkáját a nyersanyag hiánya miatt.

Teodorescu miniszter válaszában kijelentette, hogy ismeri az ország iparának súlyos helyzetét, melyet az import redukció még növelt is, viszont az ország gazdasági esődjé és az évről évre passzívabb külkereskedelmi mérleg ekerülése végett szükséges volt az import husz százalékos redukcioja és a kontingentálási rendszer többi ágának megszűrtetése.

A Banca Nationala deviza kibeosátása körül keletkezett sérelmek ügyét a miniszterium — Teodorescu ígérete szerint — tanulmányozni fogja és megteszi a megfelelő intézkedéseket az ipar panaszaik orvoslására.

Slavescu pénzügyminiszter nyilatkozata Párizsban a külföldi adósságok fizetéséről és a lej stabilitásának fenntartásáról

Párizs, július 20. A Párizsban tartózkodó Slavescu pénzügyminiszter feltűnést keltő nyilatkozatot adott a L'Information munkatársának a Párizsban kötött új pénzügyi egyezményről, valamint Románia pénzügyi helyzetéről.

A Párizsban kötött egyezmény életbeléptetése már csak néhány mellékkörülmény elintézésétől függ — mondta Slavescu. — Köszönetet mondok külföldi hitelezőink képviselőinek teljesen megértő magatartásukért, amelyet irányunkban tanúsítottak. Nyugodtak lehetnek, mert vállalt kötelességeiknek eleget fogunk tenni.

Legfőbb törekvésünk odairányul, hogy külföldi hitelünk a legjobb megítélésben részesüljön.

Mi a mezőgazdasági államok közé tartozunk, tehát jobban érezzük a gazdasági válság hatásait, nemcsak az árak csökkenése miatt, hanem azért is, mert árunkat a külföldön nehezebben bírjuk elhelyezni.

A nagy nehézségek dacára állandóan azon dolgozunk, hogy a lej stabilitásának fenntartása érdekében megteremtjük a szükséges devizakészleteket, amelyekkel külföldi adósságaink esedékes részleteit kifizethetjük.

Ez ráknézve becsületbeli kérdés, nemcsak az országnak, de nekem is. Ennyivel ugyanis feltétlenül viszonzunk kell a hitelezők megértő magatartását.

Mint Párizsból jelentik, a franciá-román barátság jó hatást keltett a külföldi tőzsdéken. A romániai érték papírok 6—20 pont emelkedést értek el. A megjavult árfolyamu értékpapírok közé tartoznak a lejstabilizációs, az egyesítési és a fejlesztési kölcsönkötvények. Slavescu többször kifejezésre juttatott ígéreteinek hatása alatt elünt a bizalmatlanság Románia iránt és értékpapírjaik kursusa emelkedik.

Rendezik a román francia kereskedelmi viszonyt
Bucuresti Bukarest, július 20. Az egyik legnagyobb francia cérnagyár a napokban értesítette romániai ügyfeleit, hogy egyelőre egyhavi időtartamra felfüggesztette szállításait, miután

A Jüdische Rundschau

Németország nagy, kétszer hetenként megjelenő zsidó lapja, amely a zsidó élet minden megnyilatkozásáról kimerítően informálja olvasóit. A

Jüdische Rundschau

a németországi cionista mozgalom lapja. A

Jüdische Rundschau

kétszer hetenként jelenik meg és előfizetési ára negyedévenként Lei 180. Romániából az előfizetési díjak a Banca de Credit Român Cernauti címre küldendő

a korábbi szállításokból fennálló köve telésejhez nem tudott hozzájutni.

Mint értesülünk, a kormány ezekkel kapcsolatban máris tárgyalásokat kezdett a francia kormányval egy fizetési egyezmény megkötése céljából. E szerződés legfőbb pontja az volna, hogy Románia franciaországi kivitele ellenértékének hatvan százalékát a franciaországi exportörök romániai kivitele ellenértékének fedezésére fordítják. A kormány eme elgondolását az érdekelt cégek bizonyára megelégedéssel veszik tudomásul.

Visszavonják Amerikában a vetésterület korlátozásáról szóló rendelkezést. Londontól jelentik: Newyorki jelentés szerint amerikai agrárkörökben számolnak azzal, hogy az amerikai kormány a július 14-én kezdődő új londoni búzakonferencia eredménytelensége esetén visszavonja az eddig kiadott vetésterület korlátozási rendelkezéseket.

154 millió silling passzívával zárult Ausztria félevesi külkereskedelmi mérlege. Bécsből jelentik: Az év első hat hónapjának behozatala 56 millió, a kivitel 410 millió silling volt. A külkereskedelmi mérleg hiánya ezek szerint 154 millió silling.

Karakuli juhokat importál Palesztina Romániából. A palesztinai kormány határozata szerint Cernovicből karakuli juhokat importálnak Palesztinába. A palesztinai kormány ezen határozatot a csernovici exportszindikátus tavaszi kiállításán bemutatott juhainak megtekintése után hozta.

Lengyelország is gabonamonopóliumot vezet be. A lengyel kormány törvényjavaslatot dolgozott ki az ország gabonatermesének monopóliálására. A monopólium kiterjed minden gabonafajtára és takarmányra, a szénát és lisztet kivéve. A lengyel kormány a monopólium bevezetésével az árak emelkedését akarja elérni.

Páci hírek. Szövőgyártó alapított Brassóban Elger Adolf igazgató, az Ageco tulajdonában működő Itag textilgyár volt vezérigazgatója. A gyár alapításában Elger brassói tőkeket támogatták. akik az egymillió alaptőke 50 százalékát lejegyezték és lefizették. Az új gyár 20 szövőszékkel kezdte üzemét. Parasztárat, béleket és kendőket gyárt. — Caloria S. A. cégjegyzéssel alakult Brassóban a Shelgas telep berendező kereskedelmi társaság, melynek tagjai Hollói Andor, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nyugalmazott igazgatója, Brassó és az erdélyi pénzügyi legiekintélyesebb egyénisége, Ionel Mihailovici, a Bohus-fiók igazgatója, Ioan Ionica, a zernesti gyár igazgatója, Sorescu George, a Farioia fémlemezyár vezére. A Caloria vezérigazgatója Herczog Sándor ismert nagykereskedő. Az új brassói Shelgas-telep árusítja és propagálja a világhíres gázeműtűző és világító anyagokat, melyeket szondagázból állítanak elő és kis nyomás alatt cseppfolyóssá teszik és könnyen szállítható acéltartályokba töltik be. A Shelgas használatához nem szükséges költéses berendezés, főzésre, világításra, szobában, konyhában, fürdőszobában és mindenütt, ahol megrege és világosságra van szükség, a legtakarékosabban felhasználható. Az új brassói Shelgas-telep a főtéren gyönyörű berendezésével és demonstratív helyiségeivel száz és száz érdeklődőt vonz. — A Székelyföld legnagyobb magyar bankja, a Brassói Népbank Rt. kényszeregyezséget kért és kapott. A szanalási új törvény hatálybalépésével, mely a bankokra speciális rendelkezéseket állapít meg és öt évig semmiféle esődeljárás ennek alapján a bankok ellen nem indítható, a Népbank igazgatóságát új elhatározásra indította. A brassói törvénytől a kényszeregyezséget eljárás beszüntetését kérte, a törvényeszk a beszüntetést jogerős ítéletével kimondta. — Uj hentesárugyarak alakultak Brassóban. Hans Höhr és Bedners Hugó nagyvágó cégek, ismert hentesárugyárakat részvénnytársasági alapon gyári üzemmel alakították. Vino S. A. cimen jegyezti be Kenyer Károly brassói likőrgyár általakított vállalatát.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. M. Crasna. Kérése elintézés alatt van. Pár napi türelmet kérünk.

Ellenség

„Teljes s

Cluj Kolozsvár. let tud.) Délutáni udvarán. Szokva nagy munkás, jelen volt ide köri és katonai De ma ennél történik. Rövid gázháboru, mel sziti elő az álc minc „áldozat” magyarázatát. a bombák szállá ni, a másik fel nu kapitány oktatja ki az besüendőknek kell jagatni, a legszabályosab jét adja elő. zönség van az egész vonalon jökedv kísér.

Öt óra van. nek az égboltr lo, aki az egye re, a városháza tek”, már jóelő megállapítja, h de, mert eső robbannak a b rontja. Saravá zottság egyik t sit, hogy a gáz megföztörni, ha nem boszorkány ből.

De nem lesz kány. Egy negy az eső. Ott állt városháza kis e lyeen a katonai ságok előkelősé boru megkezdés kis fabódó eme kátok éktelenke remek kis pléh Ezt a „palotát” ni a repülőgépr nagyon mozgah eső után száz emberek az uo dernebb csodát vár följött. A Uniri tér, a l lóságga] lögnak nem jóarban a nem minden Szent Mihály hegyén háttán s rek, az üzletaj szoronganak és nek nincs más támadást szeml

Poniban 5 ór ják a Mihály te vetkező percben hanangjai is zu őrratok cirkáln mintha megbölo menekülnek és pant komoly és az ablakokban mekekből álló k haros derültégt mozdulatát. A az embereket, a pánikszertien m autobuszok mell ahova, úgy láts gáz. Cserkészfi oldfukon lóg rendőr oldalá védőeszköz.

És egyszer cs fel Szamosfalv nak el és eltűnt szeme elől. Ut repülőgépe, ma felfejlődött rep

Ellenséges repülőgépek Kolozsvár fölött

„Teljes sikerrel“ folyt le az első kolozsvári próbagázaháború

Cluj Kolozsvár, július 20. (Az Uj Kelet tud.) Délután félötkor a városháza udvarán. Szokatlan sörgés-forgás, a nagy munkás, vagy diáktüntetések idején volt ide koncentrálni ennyi rendőri és katonai karhatalom, mint most. De ma ennél sokkal komolyabb dolog történik. Rövidesen ki fog törni a légi gázaháború, melyre *Jianu* kapitány kéri elő az áldozatokat. Huszonöt harminc „áldozat“ hallgatja a kapitány magyarázatát. A csoport egyik felét a bombák szilánkjai fogják megsebezni, a másik fele pedig gázot nyel. *Jianu* kapitány lelkiismeretes munkával oktatja ki az áldozat-jelölteket. A sebesülteknek megmutatja, hogy hogy kell járni, a gázosoknak pedig a legszabályosabb halálhőrgés mikéntjét adja elő. Természetesen nagy közönség van az oktatásnak, amelyet az egész vonalon hallatlan derűltetés és jókedv kísér.

Az eső, mint rövid intermezzo

Öt óra van. Sötét fellegek gyülekeznek az égboltra. Egyik-másik szemléző, aki az egyes számú tömegmenhelyre, a városháza kapuja alá „menekültek“, már jóelőre a gázbombák elől megállapítja, hogy nem lesz légi támadás, mert eső van és ilyenkor hiába robbannak a bombák, mert az eső elrontja. *Saravannu* ur, az előkészítő bizottság egyik tagja azonban felvilágosítja, hogy a gáztámadás még akkor is megtörténik, ha nem esőcspepek, hanem boszorkányok hullanak le az égből.

De nem lesz sem eső, sem boszorkány. Egy negyedóra alatt már elállt az eső. Ott állunk mi, újságírók, a városháza kis erkélyén. A nagy erkélyen a katonai egyházi és polgári hatóságok előkelőségei várják a próbagázaháború megkezdését. A városháza előtt kis fabódé emelkedik. Újságlapok, plakatok éktelenkednek rajta és a tetőről remek kis plékhemény emelkedik ki. Ezt a „palotát“ lángra fogják lobbantani a repülőgépről érkező bombák. Már nagyon mozgalmás az ucca képe. Az eső után száz száma tódulnak ki az emberek az uccára megnézni a legmodernebb csodát: gáztámadás Kolozsvár fölött. A Regina Maria ucca, az Unirii tér, a Iorga ucca ablakain valóságilag lógnak ki az emberek, aligha nem jóarban adták el a helyeket erre a nem mindennapos látványosságra. A Szent Mihály templom körkeréjén hegyén hátán szoronganak az emberek, az üzletajtókban, a kapuk alatt szoronganak és várnak mindazok, kiknek nincs más dolguk, mint légi gáztámadást szemléljni anno 1934.

Megkondulnak a harangok

Pontban 5 óra 30 perckor megkondulnak a Mihály templom harangjait. A következő percben a görögkeleti katedrális harangjai is zugni kezdenek. Kettőzött órjatrak cirkálnak az uccán. Az emberek mintha megböngésztek volna, rohannak, menekülnek és az egész dolognak roppant komoly és háborús képe lenne, ha az ablakokban és erkélyeken főleg gyermekekből álló közönség nem kísérné a viharos derűltetésrel a menekülő gócsok mozgulatait. A kapualjakba nyomják be az embereket, az üzletek rollóit lehúzzák, pánikszzerűen menekülnek a gépkocsik, az autók meglökésekbe fordulnak be, ahova, úgy látszik, nem fog behatolni a gáz. Cserkészfiúk viszik a hordágyakat, oldalukon lóg a gázmaszka. Minden rendőri oldalán ott díszelg a modern védőeszköz.

Megjönnek a repülőgépek

És egyszer csak három apró pont tűnik fel Szamosfalva felől. Félkörben haladnak el és eltűnnek a Fötér közönségének szemébe. Utána mingyárt újabb négy repülőgép, majd egy ötös, szabályosan felkészült repülőraj száll fel. Az ucca

ekkor már teljesen kihalt. Egyik-másik üzlet protekciós segédei fehér köpenyben nyelik a gázt, mely a következő pillanatban valóban meg is érkezik Kolozsvárra. Tizenkét repülőgép zug el a város felett, piros rakétákat dobnak le mintegy ezer méter magasságból, melyek színesen pukkannak szét a levegőben. Öt robbanás egymásután: a Fötéren gázmaszkosan szaladgáló rendőrök dobják le a petárdákat. Vagy ötszáz galamb riadtan menekül a repülőgépek zugásában és a petárdák robbanásában. Az egész város a robbanásoktól zug, harminc-negyven petárdát robbantottak fel a város különböző pontjain. A főtéri kis „palota“ lángragyul. E fölé a „butorzata“ (szekéredélynyi gyaluforgács) lobban lángra, majd üzet kap a tető és az újságlapok vidám lánggal csapkodnak az égfelé. A pléhkürtől csap ki a láng. Várjuk a tüzőltókat. Elég sokáig várjuk. Kissé túl hosszúnak tűnik az idő, de mire megérkeznek, megállapítjuk, hogy a tűz ki-töréséről számított három perc alatt Rosescu tüzoltóparancsnok és gárdája megérkezett a helyszínre. Sohse hittük volna, hogy ilyen pompás felszerelés van a kolozsvári tüzoltóságban. Tizenöt kocsi, tüzoltólétrák, pumpák és legénységi autók, rajtuk az egész tüzoltóság gázmaszkosan. Egy szakasz tüzoltó gumiruhában.

Huszonöt cserkész könnyebben megsebesült Mamaian vasúti szerencsétlenség következtében

Fékkdefektus következtében beszaladt egy mozdony a cserkészvonaiba

Constanca, július 20. Pénteken reggel 8 órakor könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte a mamaiai cserkészszárból Konstancába áttutató cserkészeket. A mamaiai jemborokról néhány száz cserkész különvonaton indult Konstancába. A 16 vagonból álló különszerelvény a légi támadás próbájára akarta beszalajítani a cserkészeket. A katonai kórház elé érve, a vonat túl hosszúnak bizonyult s nem tudott tovább haladni és ekkor a vonatvezető, az állomással folytatott telefonbeszélgetés értelmében szétválasztották a vonatot. Az első garnitúra folytatta útját Konstanca felé, míg a második taranszpont új mozdonyra várt, ami

meg is érkezett, de fékkdefektus következtében bejerohant a vesztelő szerelvénybe.

A cserkészek között óriási pánik tört ki, melyet a vezetőknél sikerült lecsillapítani. Kiderült, hogy a cserkészek között csak 25 egészen könnyű sebesült van. Ezek közül könnyebb karcolásokat szenvedett, néhány erdélyi fiú is. A nagyszabedű cserkészcsapatból Vlad és Visan Petre, a szatmáriak közül Crenic, Kerekes, Lepas, Kis, Domnita és Ferenc, a sepsiszentgyörgyiek közül Bogdan, a nagyváradiak közül Klein, a brassói csapatból Beabu és Simedrea.

Johnson tábornok képviseli a sanfranciskói kikötőmunkásokat a döntőbírátság előtt

Enyhült a sztrájkhelyzet, de nem közeledik a vége felé. Háromszáz agitátort vettek őrizetbe

London, július 20. Sanfranciskóban az általános sztrájk még tart, de a helyzet enyhült. A hajóstársaságok kábelket intéztek uton levő hajóikhoz, amelyekkel fejlődik a város kikötője érintésének tilalmát. Az élelmiszer-ellátás tovább javult. A karhatalom folytatni a kommunista agitátorok le tartóztatását. Az utóbbi napokban 300 agitátort vettek őrizetbe.

A sztrájkvezérek azt hirdetik, hogy az általános sztrájk nem ért véget, sőt nem is közeledik vége felé. A helyzet azonban az, hogy szinte óráról órára élénkül az élet, a benzinkutak jsmét nyitva vannak, a kereskedelem megindult, a közúti villamoskocsik teljes üzemmel járnak és a Pacific Steam Co. is közhírré tette, hogy elindítja a jőit. A mézárásoknál mindenki any

nyi hust kaphat, amennyit csak akar és a vendéglők is mindenkit kiszolgálnak.

A letartóztatott kommunisták követelik, hogy egyenként állítsák őket esküszék elé, a főtörvényszék elnöke azonban kijelentette, hogy tömegtárgyalás lesz.

Miss Perkins közmunkaügyi miniszter jelezte Merriam kaliforniai kormányzóknak, hogy a kormány szükség esetén ki fogja toloncoltatni az Egyesült Államokból azokat a külföldi kommunista és anarchista bujtogatókat, akik a sztrájkot rendezték.

London, július 20. A sanfranciskói sztrájk békés elintézésének kilátásai a legújabb hírek szerint javultak. A nem

A tüzet öt perc alatt lokalizálják. A Banca Nationala épületére villámgyorsan kuszik fel a tüzoltólétra és két tüzoltó már locsolja a tetőt, bőségesen juttatva a termékenyítő vízeseppekből az ablakok ban nézdegélő lakóknak is.

És a sebesültek

Ujabb harangjésés! Ujabb bombák. Ujabb pánik az uccán, újabb derűltetés az alakokban. A városháza kapuja alól kirohannak a sebesültek. A repülőraj már újra ott cirkál a Fötér fölött. Messzehangzó jalkiáltásokat produkálnak a bombaszilánkok sebesülteit és szabályszerű halálhőrgéseket azok, akik gázát nyeltek. Ujra bombák robbannak.

Két-három helyen füstkályhát gnyjtanak közvetlen a városháza előtt pedig festett vízet öntenek ki. Ez az iperit. A sebesültek jajgatnak, a gázát nyelt szerencsétlenek pedig halált hőrögnék. Háborús kép. Gázmaszkos cserkészek és vöröskeresztesek jelennek meg hordágyakkal. Rajta a sebesültek, akik rendületlenül üvöltöttek. Egyik-másik cserkésznek és rendőrnök a fölére csuszott a gázmaszk. Az iperites területe köré állványokat tesznek a következő felirattal „Iperit biztos halál“. Ezt a kis helyet lisztel szórják be, ide lépni életveszélyes.

Közben az egyik petárdás ember pontosan a tüzoltó kocsija előtt robbantja jatkészert. A lovak megvadulnak.

De nincs baj. Pont hat óra van, a harangok zugni kezdenek, a fejekről lekerülnek a gázmaszkok, a lovak megszeliülnek, a sebesültek lábraállnak, a gázát nyeltek nem kifelé, hanem befelé lélegznek.

Gázaháború volt. Emberéletben egyelőre nem esett kár.

1934. „חנור“ בוקרסט

„אלפוני“

(ספר למוד בשביל כחה א) נמסר לדפוס ובקרוב יופיע.

האלפון הוא פרי עבודה רצינית ועיונית של המחבר. החל מן העמוד הראשון מושך הוא את התעניינותו של הילד. אין בו שברי פסוקים ומלים בודדות הספורים קצרים וקלים האלפון יוצא בהדרדר רב הציוורים המגוונים מעשי ידי האמנים מלמד, גפני ורפאלי.

האלפון נחאשר מטעם המיניסטריום. בטרף הספר נדפסו תיוגנית המובאים בספר. הנוך מובהר. כל מורה הרומה לקבל חנם אכסס-פלר מתבקש להודיע לנו את המכתב. לפנות: Casuta postală 226 Bucuresti.

zeti ujjáépítési törvény értelmében felállított „kikötőmunkások nemzeti tanácsa“ nyilatkozatot adott ki, amely sürgeseti valamennyi sztrájk azonnali megszüntetését és a vitás kérdéseknek döntőbírátság útján való elintézését.

A hajótulajdonosokkal folytatandó tárgyalások során Johnson tábornok ujjáépítési diktátor képviseli majd a kikötőmunkások tanácsát. A tanács nyilatkozatát szikraivírön közölték Roosevelt elnökkel, aki válaszában kifejezte azt a reményét, hogy a józan ész és a törvénytisztélet a vita észszerű és méltányos megoldásához vezet majd.

Green, az amerikai munkásszövettség elnöke, legutóbb a helyi munkásszervezőkre hárította a felelősséget a sztrájkért, Johnson tábornok kijelentette, hogy ha a szakszervezetek megszüntetik a sztrájkot, akkor a kivezett nyelt nemzetőrség visszarendelését ajánlja majd.

Az utolsó pillanatban jelentkező leány megmentette a villamosszéktől szerelmését

Sanfranciskó, július 20. Drámai vallomással érte el esuespontját a sztrájk lázában remegő San Franciskóban egy törvényszéki tárgyalás, amelynek vádlottja, Millard Hickmann fiatal mérnök volt, a kit azzal vádolták, hogy május 13-án a hajnali órákban kegyetlenül meggyilkolta Jeppesen Lujzát, egy gyönyörű uccai leányt, akivel együtt töltötte az éjszakát. A vádlott váltig azt hangozta, hogy nem a meggyilkolt nővel, hanem egy másik leánnyal töltötte az éjszakát, de a másik lány nevét nem akarta elárulni s ezt azzal indokolta, hogy az a hölgy egy gazdag fiatalemberrel jár jegyben. Végre, mikor már a villamosszék fenyegette a fiatalembert, jelentkezett ez a másik hölgy, Miss Mackay, s bár vallomásával eljátszotta a gazdag házassága reményét, a bíróság előtt drámai szavakban bevallotta, hogy a vádlott Hickmann karjában töltötte az éjszakát, miután a meggyilkolt leánnyal és egy másik fiatalemberrel, valamint a vádlottal együtt ittak és vacsoráztak. Vacsora után elváltak, egy óra múlva azonban a vádlott felhívta őt s valóban elment a vádlott lakására s onnan csak hajnalban tért haza. Mintén ez zel alibit sikerült bizonyítania, az esküdtek felmentették a lovagias vádlottat.

Kultúrember könyvtárából nem hiányozhat

Horrabin:
Mire tanít a gazdasági földrajz?
tanulmánya.

40. — lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályától az összeges portó költség (10 lej) előzetes bekielése mellett.

STÜL
TEK

Az erdélyi ortodoxia válsága

Írta: Gábel Sándor

(Befejező közlemény)

Derengés látszik a zsidó politikai fronton. Tévedés azt hinni, hogy a veszekedők, az obstrukciók jobb belátásra jutottak. Itt még nem tartunk. De arra is tévedés gondolni, hogy az áskénázok, akiknek igazán nem a széthuzás, a hitközségek destrualása, a központi iroda felrobbantása az elemük, akik az alkotó munkában látják az erdélyi ortodoxia jövőjét, akik jesivákat, talmudtórákat, iskolákat és egyéb intézményeket akarnak létrehozni, hogy ezek egy szolidáris frontban tömörüljenek volna. Nagy tévedés. Nincs meg köztük az a minden átfogó galvanikus erő, amely egyrészt őket egyesíthetné, másrészt nyíltan szembeállít az indokolatlan terrorral, a már-már a fiatalok ságukba is áplántált agresszivitással. Ez hiányzik, mert még nem akad olyan áskénáz kapacitás, aki „gewachsen” legyen az ellenfélnek és még mindig igen sok azon áskénáz születési és mentálitási egységnek a száma, akik egy kis elismerés-lencséért eladták az elsőszülöttség jogait a szefárd kufároknak és saját, évtizedes, sőt évszázados becsületes családi fészekükbe — randították, amikor legtöbbször jobb meggyőződésük ellenére anyagi érdekekből, vagy egyének gyűlöletéből, túllünk elpárologtak.

Dereng az ortodox horizonton azért, mert ott tartunk, hogy a szefárd irányzat saját édestestvérét, egy másik szefárd irányzatot pécezett ki, egy másik szefárd frakcióna, egy másik konkurrens táborra mondta ki elég meggondolatlanul a „pessim. chaucufim” jelzőjét. Az egyik caddik tábor a másik caddik táborát igyekszik súlyosan megbélyegzi és kompromitálni és közben a nagy taktikusok elfelejtik, hogy ez a legrosszabb harci taktika, mert mindannyiukat csunyán blamája. Elfelejtették, hogy a mindenható és csalhatatlan rebbevel egy még mindenhatóbb és még csalhatatlanabb rebbe áll szemben, akinek harci eszközei ugyanabból az arzenálból származnak. Számításon kívül hagyták, hogy ők, az ellenfél táborát nem meghunyászkodó áskénáz zsidókból áll, hanem nekik a harcba is „gewachsen”, akik egy kis iszterterorra egy nagy iszterterorral válaszolnak s akik egy két csoda rabbiért nem mennek a szomszédba.

A derengést ezek után nappali világosság kell felváltania, amely világosság ki kell nyissa az elvakultak szeméit, meg kell világosítsa az elhomályosult áskénáz agyakat, hogy ennek a világgraszáló botánykrónikának egyszer és mindenkorra véget vessenek. Hogy az újságok szüntessék be állandó croniescandaleuse rovatjukat, amelynek témája öt esztendő óta az erdélyi ortodoxia szenyességének kiterjedése. Az ortodox központi iroda végre meg kell értesse, hogy ehhez a rebbe-viadalhoz nem ő kell szolgáltatassa azt a keretet, amely a legalitás látszatát hordja magán. Tessenek ehinni, hogy most már egyesbe jutottunk, mert a küzdelem nem egyenlőtlen, hanem egyenrangú faktorok súlyos következményű élethalálharca a hegemoniáért. Mi, áskénázok vagyunk a harmadik nevető, akiknek úgy kell a kettők csuf harcát kamatoztatni, hogy abból az erdélyi ortodox zsidóságra áldás, béke és megériés fakadjon.

Komoly felekezeti munka az erdélyi ortodoxiánál csakis abban az esetben remélhető, ha a pártarcoknak véget vetünk. Ennek első és alapfeltétele az, hogy a szefárd irányzat vezetői ne csináljanak minden bagatell ügyből hatalmi kérdést. Legyenek az áskénáz résszel szemben annyira toleránsak, mint az áskénáz

irányzat velük szemben az. Gondoljuk csak meg, ha Sziget és Munkács egyetértésben élt Nagyváradal és Pozsonnyal, semmi ok sincs arra, hogy a feltételül szükséges harmónia nálunk Erdélyben végleg felboruljon. A lehetőség a békés együttműködésre adva van, anélkül, hogy hitközségeinket átszervezzük, kizárólag rajtuk mulik, ha községeinket a civakodások, a veszekedések és széthuzások melegágyaivá süllyesztjük. Sohase tévesszük szem elől azt a nem eléggé hangsúlyozható szempontot, hogy a zsidóságnak általában sok külellensége van. Az államhatalommal szemben is van, bár lojalitásunk senki által kétségbe nem vonható, súlyos anyagi és erkölcsi követeléseink. Nem volna okosabb, célszerűbb közös erővel odahatni, hogy a belső surlódások helyett a zsidó energiákat ezekre koncentráljuk? (Vége)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A londoni szezon legnagyobb sikere az „Ohe! heber színház vendégjátéka volt

London, július 20. A londoni színház, egyesület a napokban tette közzé évi jelentését, amelynek kimagasló eseménye, hogy a tavalyi szezon legnagyobb sikerét nem belföldi darab és előadás szerezte meg, hanem a palesztinai „Ohe!” vendégjátéka. Az együttes Stefan Zweig drámáját, a Jeremiást játszották héber nyelven legtöbbször.

A jelentés szerint a legszigorúbb kritika is kénytelen volt az előadásokról megállapítani, hogy az a legnagyobb és legmonumentálisabb, amit London hosszú ideje látott. A Tel-Avivból származó chalu — írja egy előkelő londoni kritikus —, aki Zedekiah király szerepében Hamlet lelkét és egy egész nép sorát illusztrálta megrázó hatással — a

kül, hogy hitközségeinket átszervezzük, kizárólag rajtuk mulik, ha községeinket a civakodások, a veszekedések és széthuzások melegágyaivá süllyesztjük.

Sohase tévesszük szem elől azt a nem eléggé hangsúlyozható szempontot, hogy a zsidóságnak általában sok külellensége van. Az államhatalommal szemben is van, bár lojalitásunk senki által kétségbe nem vonható, súlyos anyagi és erkölcsi követeléseink. Nem volna okosabb, célszerűbb közös erővel odahatni, hogy a belső surlódások helyett a zsidó energiákat ezekre koncentráljuk? (Vége)

legnagyobb színészek egyike, akit római, párizsi és londoni felfedeztetése után öszre Bécsben és alighanem Budapesten is fel fogják fedezni.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Uj kettős műsor. 2 film egy helyéért. I. Fehér törzsfőnök, (Fehér sas). Fősz.: a csodálovos Buck Jones. Premierfilm. Először Kolozsvárt. II. Volt egyszer egy muzsikus. Operettsláger. Szöke Szakáll, Verebes E., Ralph Roberts, Jean Moscopol. Vasárnap délelőt matiné: A fehér sas.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől monumentális film: VIII. Henrik magánélete. Egy uralkodó regénye és szerelmi életének intimitásai. Főszerepekben: Charles Laughton és 6 felesége. Rendezte: Korda Sándor. Műsor előtt: Stan és Bran költöznek.

Hétfőtől: Mezeien valóság, vigjáték. Fősz.: Jenny Jugo és Halmay Tibor.

Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej egészségvesztésben. Kapható az Uj Kelet könyvtárában az összeg és portó költség előzetes beküldésével vagy utánvétellel.

PHAROS KÖNYVEK

ZSIDÓ MINIATÜRÖK

DAS SCHWARTZ- BUCH

Tatsachen und Dokumente Die Lage der Juden in Deutschland 1933. A párizsi Zsidó Comité kiadásában most jelent meg 534 oldal, szenzációs dokumentumok és adatok. Ára 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvtárában.

Megjelenik szeptember hó 1-én!

Szerezzen butoraink minőségéről információt vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-től, Targu-Mures. Fjókok: Bucuresti—Brasov

APRÓ HIRDETÉSEK

Művészeti közlőnél egy szö 2 lej, egészségesebb befűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Alkalmazásoknak 20 csónak kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelleges levelet csak egy tevénytünk, ha portóbeli mellékelve ***

Kiadó szép butorozott szoba kapumelleti bejárattal, fürdőszobahasználattal. Cím a kiadóban.

Fűzők? Melltartók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neulcea (Korniss u.) 2. Renner palota.

Férfiügyeségeknél, szekszuális zavaroknál azonnali segítség. Bizalommal küldjön váaszbélyeget „Laboratórium” Brasov, Str. Bratianu 64.

Egyetemi hallgató, perfekt román, német, magyar, póvizgára előkészít és órákat ad. Cím a kiadóban.

Keresek egy különbejáratu üres szobát, lehetőleg fürdőszobahasználattal. Ajánlatokat „Pontosan fizetek” jelgére a kiadóba kérek.

Előnyomatás a legujabb minták szerint fehérneművarrás, kézi és géphímzés, cipkebevarrás, függöny, ágyterítő összeállítás montirozás legszebben, legolcsóbban FISCH BÖSKE kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Baritiu 16.

Burettel, férfi, női ruhavásznat, finomabb ágyneművásznakat alkalmi áron rövid ideig. Érdeklődni „Grácia”, főpostával szemben.

A „Modern” masamódűzet, amely a clujti női kalapszövekezet központja, vezetőt keres kis tőkével. Str. Matai 2.

Megházasodna kitűnő egzisztenciával rendelkező izf. főtisztviselő, mérnök, orvos, ügyvéd, kereskedő, iparos, fényképész, referenciákkal és portókölségekkel felszerelt: ajánlatokat kér: Engel Jeremiás Brasov, Piața Libertatea 14.

Jómegjelenésű, érettségizet izraelita fiatalember 90 hold tehermentes birtokkal rendelkezik, nősülési szándékból megismerkedne hozzáillő urileánnyal, 20—30 éves korig. Lehetőleg fényképes ajánlatokat „Boldogság” jelgére postrestanára Tasnad, jud. Salaj.

Zsidó szakácsnő-házvezető, 15 évvel vendéglői gyakorlattal bizalmi állást keres óvadékkal. Cím: Ernster Cluj, Cotului 3.

A legizetesebb vegetárius ételek a Schwartz Ignácné vezetése alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kaphatók. Cluj, Str. Memoranduui 10. hátul az udvarban. Rendkívül olcsó árak. Előnyös abonamafeltételek.

SZOMBAT, H K Pergamen mint fént szemek gyászolna romok je Romok. A gyémánt, csoda rongyos zsidó cso És mege sok kopog a fény — és szapo a könny sok vonda a szö ömlök, kopog a könny, az egyik kitarja: elébük t sok fal sziv pira sok hom és megr a sziv a Romok. it a sok p könnyűk könnyes és már a márcs az piro — vörös már csu meg em és nem romok, meg kö — Dinu Bra stanca cserké bol jelentik: párt élöke te ma'ai cserké megnyerte te me, Bratianu men Sylva gy — Hunyéd asott római k gye prefektu Traiana Aug ujjáépítik. A zát tövében konstruálják nek benne re létesitenek a Augustus ele szág vezetőin vári diák Da ve megkezdj — Mindazo séné, melyek tehát főleg h gezés előfordu természetes azonnali hasz gédessköz. — Kedvezn san utazó ki ból jelentik: határozta, ho földieknek néküli félbe kat ezentul két szakasza intézkedést a tése érdekébe — Egy feh pusztításai mas szeren megye: Miere lési munkála mitru Dobl mászott me gépen, amiko ot, mig Alé birtokost és sebesített.

HIREK

Kinot

Pergamentarcu vének, mint fénytelen szemek gyászolnak itt a romok felett.

Romok, A sok gyémánt, a sok zsidó csoda rongyosodik itt a sok zsidó csoda.

És megvilán a fény — sok kopott szemben a fény — és szaporán hull itt a könny, meg a szó, sok vonagló szájból, a szó ömlik, kopog, itt most a könny, meg a szó járja, az egyik meg a szívét is kitérja: így előbük tárja, sok fakóarcu előtt a szív piros, sok homályos szem rámered és megremeg a szív a fényfürdőben.

Romok, Amint sir itt a sok pergamentarcu, könnyűtől könnyes lesz a homok és már a nap is megszáritja, már vér is van, az piroslotta, — vörös téglá — már csak kéz kéne, meg ember és nem lennének itt romok, meg könnytenger..

ADLER HUBERT

Dinu Bratianu meglátogatta a konstancai cserkészszemborit. Konstanca-ból jelentik: Dinu Bratianu, a liberális párt elnöke tegnap látogatást tett a mamiáj cserkészszemborin. Különösen megnyerte tetszését a cserkészek fegyelme, Bratianu meglátogatta Eforia és Carman Sylvia gyógyfürdőket is.

Hunyad megyében újjáépítik a ki-ásozott római korbelt várat. Hunyad megye prefektusa elhatározta, hogy Ulpia Traiana Augusta római korbelt várat újjáépítik. A Cradistea mellett, a Retez-zát tövében levő római stadiont is rekonstruálják és sportünnepeket fog-nak benne rendezni. Nemzeti muzeum: is létesítenek a kiásott műemlékeknek. Augusztus elején az uralkodó és az or-szág vezetőinek jelenlétében 100 kolozsvári diák Daicovici professzor veze-ésével megkezdik az ásásokat.

Mindazon mérgezési esetek leküzdé-sénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg husmérgezés vagy gombamér-gőzés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos se-gédessé válik.

Kedvezmény a CFR-en a csoporto-san utazó külföldiek számára. Bukares-tből jelentik: A CFR igazgatósága el-határozta, hogy a csoportban utazó kül-földieknek megengedi utjuk korlátozás-nélküli félbeszakítását. Az utazási díja-kat ezentúl anélkül számíthatják ki, hogy két szakaszra osztanak a távolságot. Az intézkedést a romániai turizmus fellendí-tése érdekében hozták.

Egy felrobbant cséplőgépből borzál-mas pusztításai. Krajovából jelentik: Borzál-mas szerencsétlenség történt a dolj-megyei Mierea Pvinicei községben a csép-lési munkálatok folyamán. Egy Ion Du-mitru Dobija nevű mechanikus fel-műszert megjavítani valamit a cséplő-gépen, amikor az felrobbant: és megöl-te őt, míg Alexandra Constantini di föld-birtokos és három falusit súlyosan meg-sebesített.

Ismételten elhalasztott kommunista per a törvényszéken. A kolozsvári törvényszék Várná—Pop szüneti tanácsa elé került ma Hichel Rudolf és társainak kommunista pere. A tárgyalást több ízben elhalasztották már, azonban tárgyalásra ma sem került sor, mert a tanúk közül csak Orlescu komisár jelent meg az ügyészség külön felhívására. A tárgya-lást ezután bizonytalan időre elnapolták.

Az angliai lancashire-i iparvidéken nő a munkanélküliek száma. Londonból jelentik: A külföldi államokba irányuló kivitel állandó csökkenése miatt a lancashire-i iparvidéken nő a munkanélküliek száma. A japán verseny miatt különösen a gyapottonal feldolgozó üzemek hely-zete vált súlyossá.

A moszkvai japán követ tiltakozást jelentett be a szovjetkormánytól a mandzsui utasgözösök lövétése miatt. London-ból jelentik: Ohta moszkvai japán követ utasítást kapott kormányától, hogy tilta-kozzék a szovjetkormánytól az Amuron haladó mandzsui utasgözösök lövétése és orosz repülőgépek pilótáinak erődök fe-lét végzetli fényképezései miatt.

Megvonják az állampolgárságot Bel-giumban a szeptarista agitációjában részt-vevőktől. Brüsszelből jelentik: A kamara törvényjavaslatot szavazott meg, mely szerint: a kormány megvonhatja a belga állampolgárságot olyan honosított állam-polgároktól, akik súlyosan vétettek pol-gári kötelességeik ellen. Ezek az intézke-dések a szeptarista agitáció ellen szólnak.

Bialik gyászünnepély. Kolozsváron. Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyi-csoportja a napokban elhunyt nagy zsidó költő Ch. Bialik emlékére az unitárius gimnázium dísztermében emlékünnepélyt rendez. Az ünnepély az első hiradással szemben nem 23-án, hétfőn, hanem 26-án, csütörtökön este 9 órai kezdettel lesz meg-tartva.

Rövid hírek mindenünnen. A bajor országi badholz-mariensteini bányában mérges gáztörés 3 munkást megölt. A gyilkos gáztól a társaik segítségére siető munkások közül is többen eszméletüket veszítették, úgyhogy kórházi ápolás alá kerültek. — A Bayreuthban vasárnap kezdődő ünnepi játékokra való tekintet-tel a német Lufthansa naponta délben hárommotoros nagy utasgépeket indít Bayreuthba, amelyeknek menetideje mind-össze 95 perc lesz. A gépek reggelenként 8 órakor indulnak vissza. — Hannover-ben Hundsorf és Neustadt között bozóttűz támadt, amely átharapódzott az er-dőre is. Ezer kaona és munkaszolgálatos gyekszik a gyors iramban terjedő tűznek gátát vetni. — Hallei hír szerint az emse-burgi erdőből a nagy szárazság miatt szárvacsorodák éjszaka bejönnek a fal-vakba, hogy a kutakban vizet kapjanak. — Hamburgban szeptember folyamán elő fogják adni Madách Ember tragédiá-ját. — Közlebről német filmexpedició indul az afrikai dzsungelbe, ahol Frey-berg Afrika-kutató vezetésével meg-keresdik a Bladinga, a gorillák királya c. film forgatását.

Ítélet a kolozsvári hadbírósi kom-munista perben. A kolozsvári hadbírósg ma hirdette ki a több napon ke-resztül tárgyalt 11 kommunista bűnpéré-ben. Több mint egy és fél órai tanácsko-zás után hirdette ki a bíróság az ítélete-t, amely szerint a temesvári Szinán Teréz egy évi börtönrre, Stern Lászlót két évi börtönre, Stern Lászlónét három havi fog-házra, Löb Piroskát hat havi fogházra, Megyeri Istvánt in contumacia három évre, tizezer lej büntetésre és 10 évi po-litikai jogvesztésre, Corobianu Istvánt 1000 lejre, Gábor Istvánt 5000 lejre, Konza Mariát: 7000 lejre, Konza Ferencet 500 lejre ítélték, míg Ujvári Miklóst és Gábor Annát felmentették a vád és követ-keményei alól. Az elítélteknél beszámí-tották a vizsgálati fogságot.

A 6-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Zsidó Fiúinternátus ismét kibővítve,

szigoruan orih. kóser elsorangu ellátást, legmodernebb nyugati komfor-tot, orvosi felügyeletet és négy szaktanár által való tanulmányi elő-készítést nyújt a vidéki zsidó növendékeknek. Az internátusi növendékek bármely oradeai léceumba, gimnáziumba, vagy kereskedelmi iskolába irat-kozhatnak. Az internátusba az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmé-ben csak 33 növendék vehető fel. A jelentkezés tehát sürgősen eszköz-landó. Komoly érdeklődőknek prospektus küld az Igazgatóság Oradea, Str. Delavrancea (Ritook Zs. u.) 17.

A repülők védőszentjének ünne-pése. Bukarestből jelentik: A piprsai re-pülőterén az uralkodó, a kormány tagjai és diplomáciai kar jelenlétében ma reggel ünneplik az aviatika védőszentjének nap-ját. Az istentisztelet után repülőmúing következnek, amelyen a legjobb katonai és civilrepülők vesznek részt.

Meghülésnél, náthaláznál, torokgyul-ladással, mandolalobnál, fülkatarusnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatás-nál naponta fél pohár természetes „Fe-rence József” keserűvíz nagyon jól tesz, mert a gyomorbelesatornát alaposan ki-tisztítja és dezinficiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztés; biztosít.

Még valamit a lerongyolódott zsidó fiúnak. Tegnap számunkban megírtuk, hogy egy lerongyolódott mármaros: zsidó fiú, Grünberger Márton gyalog jött Bu-karestből Kolozsvárra. Tegnap felhívá-sunkra beküldtek hozzáknak néhány ruha-darabot: de még néhány felsőruhára volna szükség. Grünberger Márton arra is fel-kérte szerkesztőségünket, hogy egy kevés pénz is kérjünk a jószívű emberektől, hogy tovább folytathassa útját Borsá felé. Az adományok: az Uj Kelet kiadó hivatalához küldendőik.

Miert természet és erkölcsellenes, ha a számi iker férjhez megy? Newyorkból jelentik: Newyork állam legfelsőbb törvényszéke utasította Newyork város anya könyvi hivatalát, hogy bizonyítsa be, mi-lyen törvényes akadályok gátolnák Violet Hilton, az ismert angol „számi ikrek” egyikének házasságkötését. Tudvalevően az ikrek, Violet és Daisy Hilton nemrég házassági engedélyt kértek Violet száma-ra, de az anyakönyvi hivatal ugy határo-zott, hogy a házasságkötés természete és erkölcsellenes volna.

Roosevelt anyja Párizsban. Párizs-ból jelentik: Madame James Roosevelt, Roosevelt elnök édesanyja tegnap éjszaka Párizsba érkezett, Párizsban lakó nő-vérének meglátogatására.

Tilos az „Intransigeant” Németor-szágból, Párizsból jelentik: Az Intransi-gent terjesztését Németországban ismét betiltották, főszervezőjévé, Ernest Thu-venyn-nel pedig hivatalosan közölték, hogy a német birodalmi kormány megül-totta neki, hogy Németország területére lépjen. Ugyanez történt Philippe Soup-pont hírlapíróval, a párizsi Excelsior ber-lini tudósítojával, aki örökre ki van tilt-va.

„OKEE”. A legújabb román k'ozet-őbítő tartány előnye a következők: Viz-megtakarítás. Zajtalanság, Gyors meg-telítés. Fagymenetség. Gyári szavatosság. Elegáns kivitel. Bárhol elhelyezhető. Nem igényel soha semmi javítást! Igen előnyös áron szerezhető be. Kérje, hogy mutassák be Önnek ezt az új tartány-típust, mert a jelenlegi típusokról azonnal lemond és költségvetésébe ezt az új típust írja be. Kapható minden autorizált szere-lési vállalatnál. Koncesszió Románia ré-szére: UZINELE LEMAITRE BUCU-RESTI.

Pizsamát, inget

jót olcsón, méret után, csak a készítőnél vehet, Vidékre min át küldünk

WOJA Cluj Reg. Ferdinand 65

A Pharos-sorozatok első kötete szeptember elsején jelenik meg. A Pharos zsidó írók könyvkiadó vállalatának első kötete „Zsidó miniatűrök” címen szeptember elsején jelenik meg. Ez a köte-l, amelyre a Pharos bemutatkozik, a mo-dern zsidó írók legjava termését fogja közölni. Schalom Asch kisregénye, Péter Altenberg vázlatai, Bubernek egy chasz-dikus rajza, Berdiesevszkinek és Perecnék nek gyönyörű novellái, Ossip Dimov kar-colatai, Wassermann hosszabb lélezési történeti rajza, Arthur Holtscher szati-rája a mai Németországról, Uja Ehren-burg pompás korrajza, Babel, Sosulja, to-vábbá Pirandello zsidó témájú nagyszerű alkotása egészítik ki a művet, amelyhez fogható reprezentatív zsidó könyv az egész magyar nyelvterületen még nem jelent meg. A könyvet kizárólag a Pha-ros előfizetői kaphatják, minthogy könyv-árusi forgalomba nem kerül. A Pharos előfizetési ára: félévre 500 lej, negyedé-ve 250 lej. Előfizetéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya.

Eldugott milliói voltak — koldulni járt. Zsolnáról jelentik: Magas faluban tegnap meghalt Helenk Mária nevű 66 éves asszony. Halála előtt a gyóntató-papjának elmondotta, hogy férje tíz évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába, ott nagy vagyont szerzett és néhány évvel ezelőtt, amikor meghalt, a vagyont ráhagyta. Ezt az örökséget meg is kapta és még most is megvan részben családoránban, rész-ben dollárokból. Az összeg meghaladja az egymillió csehkoronát. A pénzt attól való félelmében, hogy ellopják, cukros dobozba zárva az istállóban rejtette el. A pénz: a megjelölt helyen meg is talál-ták. Érdekes, hogy az asszony évek óta koldult és sokszor éhezett is, de pénzé-hez nem nyult.

A szovjet hajlandó elismerni a cári rezsim amerikai adósságainak egy részét? Newyorkból jelentik: Pénzügyi körökben úgy hírlik, hogy a szovjet hajlandó el-ismerni a volt cári rezsim amerikai adó-ságainak egy részét, de mivel nem áll ren-delkezésre a rendezéshez szükséges tőke, Amerikában kölcsönt óhaj felvenni.

Marconi lesz a vatikáni akadémia elnöke. Rómából jelentik: A pápa tegnap kihallgatáson fogadta Marconi szena-ort, a világhírű feltalálót. Ugy tudják, hogy a pápa Marconi szenátor: bízza meg a pápai tudományos akadémia vezetésével. A Szentatyá, hir szerint, megkérte a sze-nátort arra is, hogy vegye át a vatikáni rádióállomás vezetését, vagy pedig ajánl-jon neki valakit a rádióállomás vezeté-sére. Mint ismeretes, a vatikáni rádióállo-más vezetője a múlt héten meghalt.

Ötven láb magas lángok egy égo szigeten. Londonból jelentik: Az Anglia déli partján fekvő Brownsea szigetét ré-mes tűzvész sepepte végig. A lángok tel-jesen elhamvasztották a sziget erdeit, fel-perzselték a konyhókat és a háromszáz-éves kastélyt valamennyi műkincsével együtt. A sziget magánulajdonban van s ismert madár- és állatvédelmi terület volt. A sziget egyetlen harsóg lángten-ger volt, körvonalai a füstfelhők felje-sen eltakarták. Az ötven láb magas lán-gokat két márföldnyire lehetett látni. Az apróvadak és a madarak vagy a lángok-ban égtek vagy magfulladtak a fojtogató füstben. A nyulak égo bundával szalad-tak ide oda s a patkányok százezrei a ten-gerbe menekültek. Külön katonai és rend-őri csapatok, továbbá munkások láttak hozzá a tűz eloltásához. Az anyagi kárt 125.000 fontra becsülik.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordításal is

az UJ KELET könyvosztályában

Ara 120 lej

Szállítjuk utánavétel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előztes beküldése mellett.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

zen
raink
égéről in-
mációt
evőinktől!

zek cim-
yzékét
éggel
ki!

& Réti

Targu-Mures.
sti—Brasov

szekszuális zava-
Bizalommal küld
boratórium" Bra-

szobák üres szobát,
szállattal. Ajánla-
" jelgére a ki-

bb minták szerint
és géphímzés,
y, ágyterítő össze-
zében, legolcsób-
szimunkaszalónjáb-

uhavásznat, fino-
kat alkalmi áron
„Grácia”, főpostá

füzet, amely a
kezét központja,
Str. Matei 2.

5 egészítenciával
selő, mérnök, or-
iparos. Fénykép,
portóköltségekkel
ker: Engel Jere-
rtatea 14.

segízet izraelita
hermentes birtok-
szándékból meg-
féléannyal, 20—30
fényképes ajánla-
tárára postrestante

vezető, 15 évi
bizalmi állást ke-
nster Cluj, Cotu-

etárius ételek a
elése alatt álló
rius étteremben
Memorandumj 10.
kivül olcsó árak
lek.

UJ KELET Legújabb hírek

Papen ismeretlen helyre távozott

A Reichswehr mentette meg az alkancellár életét. A rohamcsapatok elvesztik katonai jelentőségüket. Lutze a besugók ellen

Papen alkancellár tegnap este elhagyta Berlint. Utazásának célja egyelőre ismeretlen. A védőosztagos őrség, amely eddig Papen alkancellár háza előtt posztolt, eltűnt.

Papennel kapcsolatban az osztrák keresztényszocialistapárt hivatalos lapja, a Reichspost, amelynek a német katolikus körökkel és Papen alkancellárral való összeköttetése közismert, mai számában feltűnést keltő berlini jelentést közöl. A jelentés szerint a német birodalmi kormány válságos állapotát mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy Papen alkancellár megmaradt a kormányban és ugyanekkor semmit sem hallat magáról.

A kancellár a kormányból való kilépését nem tudja végrehajtani, mert ezáltal szakítása a jobboldali körökkel nyilvánvalóvá válna, mint most a lehető legnehezebben tudnának csak elviselni. De a birodalmi kormányon belül altívan nem is tud fellépni, nem akarja azt a látszatot elő idézni, mintha a kormány cselekedeteit fedezné. Az alkancellár megelégedett azaz a hallgatag, de természetesen nagyon sokat mondó tiltakozással, hogy nem volt ott Hitler beszédének elmondásánál.

Azt az állítást, mintha Papen alkancellár is résztvevő volna a Röhm-Schleicher összeesküvésben, Berlinben meg lehetőségen általánosan mint abszurdumot jelölik meg. Azok a személyiségek, akik az intim összefüggéseket kétségtelenül ismerik, kijelentik, hogy Papen alkancellár csak azért nem részesedett két legbensőbb munkatársának sorsában, mert Blomberg tábornok a legnagyobb határozottsággal lepett fel az alkancellár ellen tervezett erőszakossággal szemben és az alkancellár személyi biztonságára a Reichswehr egy osztagát még idején küldte ki.

Bécs, július 20. A Neue Freie Presse ma esti lapja nagyon érdekes tudósítást közöl Berlinből. A tudósítás szerint Daluge tábornok, a berlin-brandenburgi rohamcsapatok új vezetője, nagy beszédet mondott, amelyből következtetni lehet arra, hogyan fogják újjászervezni a rohamcsapatokat. Ebből a beszédből meg lehet állapítani azt, hogy a rohamcsapatok a jövőben elvesztik katonai jelentőségüket.

Az SA új formájában a Reichswehr befolyása meg fog növekedni, mert minden áron meg akarják akadályozni azt, hogy a Reichswehr és az SA utjai keresztelkedjenek egymást. Amit az SA-ból a jövőben csinálni akarnak, nem egyéb, mint önkéntesség élvén nyugvó, gondosan összeválogatott kis politikai csoportosulás a régi rohamosztásokból.

Az ifjúság testi kiképzése, amelyet az előtt szintén a rohamcsapatok feladatának tekintettek, a jövőben munkaszolgálati kötelezettséggé válik. A rohamcsapatok számának csökkentését, ezidőszent nagyon nehéz megállapítani. Nagy szerepet játszik ennél a ténynél, hogy sok munkanélküli ugyszólván hivatásból és foglalkozásból tagja a rohamcsapatoknak.

Mindenestre bizonyos, hogy a rohamcsapatokat erősen csökkenteni fogják. Egészen bizonyos, hogy a rohamcsapatok egyharmad része megszűnik. Ezzel szemben a munkaszolgálatra szövetkezettek számát évi 230 ezerről 300 ezerre fogják emelni.

Berlin, július 20. A Nemzeti Szocialista Hírlaptudósító a rohamosztág törzskari főnökének következő hírdetményét közli:

Kénytelen vagyok a nyilvánosságnak a

JÉKSZEKRÉNYT,
modern és garantált
hűtőképességűt készít
GRÜN WALD JAKAB
fémipari üzem CLUJ,
Calea Decebal 23.
Előnyös vidéki szállítás
Telefon: 741

leghatározottabban tudomására hozni a következőket: A rohamosztagos szervezet belülről folytatott rendezési akció folyamán terhelt vagy vád alá került rohamosztagos vezetők, illetőleg szervezeti tagok egy részét eltávolították, másrésztük ellen fegyelmi eljárás van folyamatban. Besugók leveleinek egész sorából látom, hogy a német nép kebelén belül sok ember látta helyénvalónak, hogy kizsákos rohamosztagos vezetők és szervezeti tagok becsületét megtámadja. Mint a rohamosztagos törzskar főnökének kötele-

ségem, hogy védelmembe vegyem a reám bízott vezetők és közkatónák becsületét. Egészen eltekintve attól, hogy mint katonának a legcsekélyebb megértéssel sem viselkedtem a besugók iránt, nem vagyok hajlandó kiesinyes bosszuvágyó emberek eszközének odaállni. Ezért ez uton, a sajtó révén kérem fel mindazokat, akiket illet, hogy az aaptalan besugósoktól tartózkodjanak. Ha ez a felszólításom nem volna elegendő, az ezután jelentkező besugókat átadom az államügyészségnek.
Lutze s. k., a törzskar főnöke

Doumergue a politikai életből való végleges visszavonulással fenyegetőzik, ha nem állítják vissza a pártközi békét kormányában

Nem reménykednek az ellentétek kiküszöbölésében

Párizs, július 20. Lapzártakor érkezt jelentés szerint a francia minisztertanács mai ülésén Chéron elnököt. Doumergue miniszterelnök a pártok közötti fegyverszünetet veszélyeztető Tardieu nyilatkozatok miatt elkedvetlenedett és nem akarja megszakítani a minisztertanács kedvéért tournefeuljei pihenőjét. Doumergue a hírek szerint azt az üzenetet küldte bizalmasainak, hogy igyekezzenek a felmerült ellentéteket feltétlenül elsimitani a miatt, hogy a radikálszocialista miniszterek visszahívása a kormányból elkerülhetővé váljék, mert ellenkező esetben nem fog visszatérni a kormány

éle s újra teljesen visszavonul a politikai élettől. A minisztertanács ülését Herriot kívánságára hívták össze. Délben még az a helyzet, hogy kevésbé reménykednek az ellentétek kiküszöbölésének lehetőségében. Tardieu mindössze arra, hahajlandó, hogy kijelentsé, nem akarta megbontani a pártközi békét. A radikális pártiak ezzel szemben azt követelik, hogy a minisztertanács helytelenítse Tardieu magatartását és a pártok közötti fegyverszünetet veszélyeztető kijelentéseket, amelyek kormányválság felidőzésére alkalmasak.

Barthou Koester párizsi német követtel tárgyal a keleti paktum ügyében

A német kormány még nem adta át a hivatalos választ. Az olasz sajtó meg van győződve a paktum végleges sikeréről

Párizs, július 20 Barthou fogadta Koester párizsi német követet. Beavattottak szerint a keleti Locarno tervéről tárgyaltak. A német birodalmi kormány még nem adta át választát. Valószínű, hogy a válasz átadása nem is Párizsban, hanem Londonban megy végbe, mivel az angol kormány sir Eric Phipps berlini angol nagykövet útján tette meg ebben az ügyben a németeknél az első lépést.

A brüsszeli Nation Belge szerint a keleti Locarno tervével kapcsolatban nehéz lesz eltüntetni a nehézségeket. A lengyel elővigyázatosságot általában indokoltnak kell tartani, mert Lengyelországnak több, mint ezerkilométeres hosszúságban közös határa van a szovjettel. Egy országnak sem lehet kellemes olyan igénynek honorálása, hogy idegen csapatok vonulhassanak át területén. Hiba volt az is, hogy angol és francia részről parancsoló hangnemből igyekeztek a terv végrehajtását elősegíteni és további

hiba az, hogy Barthou újlag mereven állást foglalt a német egyenjogúság elismerése ellen.

Egyidejűleg az olasz lapok is foglalnak Németség és Lengyelország habozó magatartásával a keleti paktum végleges sikere.

Az angol lapok hangsúlyozzák, hogy a szovjet-kormány a követe által a külügyminisztériumban átadott jegyzéke szerint helyesli a keleti paktumot.

Keresik az elsüllyedt aranyat. Londonból jelentik: Charles Courtney angol mérnök egy nemzetközi pénzesoport nevében az admirális engedélyt kérte a Hampshire cirkáló kiemeléséhez, amely a világháborúban az Orkney-szigetek körül elsüllyedt. A Hampshire utasai között volt Lord Kitchener és a hajó több mint kétfélmillió font értékű aranyrudat vitt páncélszekrényeiben.

A király beszéde a bukaresti repülőünnepségen

Bucuresti-Bukarest, július 20. A piperai aeodromban ma az aviatika védőszentjének, Szent Illésnek napján lefolyt ünnepségen az uralkodó a következő szavakat mondta: Szeretett bajtársaim! Mint minden évben az alkalom, hogy az önök körében lehetek, szívemet örömmel tölti el. Biztosíthatom a repülőket, hogy minden pillanatban örökösödöm felettük és vigyázok arra, hogy elérhessék az a fejlődést, amelyért oly áldozatos munkát fejtnek ki, hogy az aviatika az ország védelmét biztosító fegyverünk legyen. Biztosítom mindnyájukra teljes szeretetemről és gondoskodásomról. A király szavait szűnni nem akaró hurra követte, majd repülőgyakorlatok következtek, amelyeken 50-nél több repülőgép vett részt.

Helyszíni szemlét tartott tegnap délelőtt a Berde Mózes uccában a törvényszék szüneti tanácsa

Haralambie Niculescu a Szegényház gondnoka ismét foglalkoztatja a törvényszéket

Cluj-Kolozsvár, július 20. Tegnap délelőtt a Berde Mózes uccában megjelent a törvényszék negyedik székének szüneti tanácsa, Varnav elnök, Popa szavazóbíró és Colfescu ügyész. Ugyancsak megjelent a társaságukban Haralambie Niculescu, a sajtót sokat foglalkoztatott Szegényház gondnoka, aki a múlt év őszén magánautójával elütött a Berde Mózes uccában egy kisfiút és egy biciklista katonát.

A törvényszék szüneti tanácsa péntekre tüzte ki a gondatlanságból okozott súlyos testi sértési per tárgyalását. Ancusa dr., Niculescu védőjének indítványára a bíróság személyesen szállott ki tegnap a helyszínrre, hogy személyesen vizsgálják meg a karambol körülményeit. Mivel azonban a beidézett tanúk nem jelentek meg, a tárgyalást augusztus harmadikára halasztották.

Egy török hajó Samos sziget előtt tiszteletsortüzet ad le az agyonlőtt Robinson angol hadnagy emlékére

London, július 20. Robinson hadnagy halála ügyében a vizsgálatot folytatni hivatott vegyes angol-török bizottság török tagjai külön vonaton elutaztak Ankarából Szmrnába Samos sziget előtt szombaton török torpedóromboló tiszteletsortüzet fog leadni azon a helyen, ahol az angol tiszttalgyóltól találva kiszendvedett. Ezután a török hadihajó fedélzetén istentisztelet lesz az elhunyt lelkiúdvéért, amelynek végzetével a török tengerészet nevében koszorut vetnek a tengerbe a tisztelet jeléül.

Iunian és a Skoda-ügy

Bucuresti-Bukarest, július 20. A Lupta írja: Nem volt senki számára meglepetés a tegnapi kijelentés, hogy Iunian a Skoda cég listáján szerepel. A meglepetés az volt, amikor Iunian a vizsgálóbizottság tagja, mert kiderült nemcsak, hogy érdekelt a perben, hanem amj még érdekesebb: hárommillió val érdekelt. Ha ez a bizottság meg akarja menteni tekintélyének maradványát és azt akarja, hogy munkáját a közvélemény érdeklődéssel kísérje, akkor Skodaék megfizetettjét sürgősen ki kell emelni a bírói székéből, ahol nincs többé mit keresnie.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó
nyomdása, Cluj, Strada Baron K, Pop
Telefon: 5-77.

Cenzurat

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

18. Telefon: 9-77.
Havonta 110, negy
evre 500, egézőv
földre: Havonta
félére 12, egézőv
detések díjazásba
KELET" az erd
vidőség egyetlen
kink utányoma
ra megjelöléséve

Tatarescu elle

Tatarescu kijel
ről még beszélni
Romániában.
Öröm hallgatni
zott szavakat. Még
Ilyenformán hi
liberális kormány
hajlamokkal, a m
rozottabban a dem
kozik meg.

Kétségtelenül a
demokráciába val
gére mutat, hogy
pártok összes ve
zett már az idén.

De a demokráci
valamit, amivel a
den demokráciája
te az ország lakos

Nevezetesen: a
el annak jogosság
a parlament meg
uton kormányozza

Tatarescu pedig
A liberális korn
deményez, mely
kérdésekben dikta
ta fel a kormány
egyszerűsítésének
rendeleti uton aka

Demokráciáról
kel kormányozni.

Aki örültségnek
a diktatúráról besz
hat rendeleti uton

Aki rendeletek
nevezhető örültség
taturáról beszélne

Ha a kormány
könnyen felidéz a
számban.

Furesa ellentm
rescu nyilatkozata

Es éppen ezért
az aggodalmakat,
hajlamos pártpol
gosan érez az or
zasi lakossága.

Dollfuss és a

Németországban
szólván megse
katasztrófa fel

Eppen ezért m
joggal várhatta
események után
bombamerénylete

ek, okulva né
diáján, abba
Hogy a jellekte

ellenére nem igy
ban a bombavető
lendülettel dolg
előt", annak egy
ségeitől az, ho
nak tulnyomó töb
fuss.kormány va

Dollfuss olyan
mögött nem áll
gek s amelyet e
zónségeas reakci
ahogy fenntartat

A fenti körülm
hogy minden me
tés, minden haj
getés ellenére m
továbbra is Aus

A szünni nem
bizonyosságai, h
többsége a bom
mennyi szimp
merénylőkkel sz
zolja az is, hog
hatalom ember
ben tudják felk

Ausztriában z
sabb Dollfuss e
torlásától való
a februári láz
kurzushoz egyá
tése a végtelek